

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 36 (89)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Rugsėjo (September) mėn. 6 d.

Kaina 10¢

1704

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa

SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Druoija
941 Dundas St. W., Toronto

"PASISEKIMAS PRIKLAUSO NUO DARBO"

Jau senai girdime, kad VLIKas neranda kelio susikalbėti su buvusiu Lietuvos respublikos igaliotu ministru Italijai p. St. Lozoraitiui, dabar prisiglaudusiu Vatikane, užsienių reikalų ministerio Urbšio 1940 m. birželio 1 d. telegrama paskirtu užsienės esančių diplomatų šefu, jei Lietuva būtų sovietų okupuota. Buvo gaudų, kad p. Lozoraitis turįs dar vieną aktą, sakė, suteikiantį jam dar didesnių igaliojimų. Bet apie juos dabar nekalbama. Kalbėti tenka apie tai, apie ką prabilo p. Lozoraitis, išspausdinęs savo pareiškimą, tariamai pasikalbėjimą su kažkuo, "Dirvoje" ir "Nepriklausomoje Lietuvoje".

P. Lozoraitis pirmiausiai priėmė, kad esą sunkumų su VLIKu tam tikrais klausimais, bet jis nenustojęs ieškojęs būdų "išmainingam susitarimui pasiekti", dar pavasarį siūlęs diplomatams konferenciją su VLIKu, bet tie nusprendę, kad ji dar būtų per ankstyva. Su VLIKu atstovais birželio mėnesį jis susitikęs netikėtai, nepasiruošęs, bet greitomis suformulavęs ir pateikęs VLIKui savo siūlymus:

a) L. konstitucija tegalinti būti pakeista tik atstaus nepriklausomą valstybę, b) santykiai su svetimomis valstybėmis tik diplomatų ir jų šefo reikalas, tad Vyk. T. užsienių tarnyba panaikinama, c) šefas ir diplomatai, ta vykdant, glaudžiai bendradarbiauja "su kitomis organizacijomis", d) VLIKas — ne seimas, Vyk. T. — ne vyriausybė, e) plačios visuomenės dalyvavimui tautinėje veikloje patikrinti, kasmet šaukiama konferencija, kurioje dalyvauja: VLIK, PLB, LRaud. Kr., L. Rezist. Santarvės atstovai, Nepriklausomybės Akto signatarai, diplomatai su šefu ir atstovai organizacijų bei asmenų, kuriuos pakviesti šefas susitars su VLIKu. Šiais metais tokia konferencija šaukiama ne vėliau kaip už 3-4 mėn.

Be to, buvęs dar vienas punktas dėl bendradarbiavimo "vie-noje svarbioje srityje", kuris čia neminimas, o toliau "pasikalbėjime" bandoma plačiau paremti minėtuosius siūlymus bei savojų nusistatymą, ginamos savosios dipl. šefo teisės ir baigiama visai ne diplomatiskais atsisakymo žodžiais: "Tai piktos ir naivios insinuacijos. ... kurie jas prasi-mano ir platina, neturi dviejų politikui būtinų elementų — proto ir sąžinės".

O kažin, jei kas šitaip kvalifi-kuos visą šį pareiškimą ir suabe-jos dėl diplomatinio sugebėjimų žmogaus, kurį laikė neblogu diplo-matu, kol tūnojo šėšely? Diplo-matas vertinamas, kai sugeba taiklų žodį pasakyti laiku. O čia ne laiku ir ne taikliai. Na, tai dovanotina. Diplomatas panorą pasidaryti politikui — viena sava valdininko galva pasiūlyti mūsų rezistencinės organizacijos struk-tūrą. Prašovė. Kaip neprašas, jei išeities taškas yra ne subor-dinavimas aktualiausių mūsų tautos nūdienių problemų reika-lavimas, bet pastangos apdrausti savo pageidaujamąsias pozicijas.

Viespatie, aš žinau, to pozici-jos! Kada mes jas nublokšim nuo savų kelių?

Paskaitai siūlymus žmogaus, kuris tariasi turįs vadovauti vi-sai mūsų tautos kovai pasaulio valstybių tarpe, ir nustebti. Ar yra tuose "siūlymuose" nors vie-na idėja, ką ir kaip reikėtų veik-ti, kokiais keliais eiti? Ar yra tarpe tų siūlymų nors vienas, ku-rį priėmus galėtume laukti kokio pagerėjimo, kokios nors geres-nės sekmės. Deja. Viskas taip ir šaukia: "Mano vieta turi būti štai čia!" O kas lietuvių tautos kovai iš to? Kas, nedirdamas, turi

teisės sau vietos reikalaui?

Galima būtų suprasti dar, jei tokios vietos reikalaujot žmogus, kuris ką nors yra veikęs. O ką lig šiol nuveikė p. L., jau 10 metų tebesidžiaugęs diplomatijos šefo vardu? Girdėjom, kad kadaise notifikavo savo šį titulą, — be-rodas dar daugiau — pasaulio valstybėms. O ką daugiau? Pa-naikinti Vyk. T. užsienio tarny-bą, reikalauja p. L. O kas dirbs? Mes žinome, kokiomis sąlygomis dirbo ir dirba VLIK ir Vyk. T. žmonės. Vos tepragyvendami. Ir vis dėlto yra jau šį tą padarę, ne-pralaidę nei vienos progos kur-tininkama įsiterpti, išsiuntinėję daugybę memorandumų, parūpi-nę informacinės medžiagos. O ponai, kurie Lietuvos išdo liku-čių išleidžia per mėnesį gal dau-giau negu visas VLIKo persona-las visuomeninių aukų, nejaucia pareigos savo tautos varge ką nors veikti, poniškai sau gyvena ir savomis pozicijomis rūpinasi. Juk tai tautos pinigai! Diplo-matų gyvena centruose, turi po ranka atstovybių archyvus, nei-priklausomybės laikų visa infor-macinę medžiagą, kuri čia pat milžiniškas bibliotekas ir nieko nedavę, palikdami dirbti Vokie-tijos užkampio kaime suburtam VLIKo būreliui, stovyklose mer-dėjantiems ar fabrikuose vargs-tantiems intelektualams, kurie ir prie medžiagos neprieina.

Užtenka siūlymų apie organi-zacines struktūras, reikia darbo!

Kovą dėl laisvės veda lietuvių tauta. Diplomatai ir jų šefas yra jos nariai, bet ne už jos ribų, tad turi įsijungti į tą kovą visa siela arba bus nesavo vietoje. Tautos rezistencijos organas yra VLIKas. Tautos vidinės disciplinos požiūriu ir diplomatai moraliai yra jam subordinuoti. Kad jie yra valstybės atstovai ir pasaulyje jie veikia valstybės autoritetu, šio nekas negincija, šios padėties niekas nenori pakeisti ir tai nei kiek neklaido jų moralinei su-bordinacijai — su patarėjų parei-ga užsienio reikalus. Niekas prieš pasaulį negincija ir d. šefo teisės. Jei ji kada reikalinga, ji visada turi būti panaudota, bet iš to neseka, kad koks valdinin-kas būtų visų rezistencinių orga-nų galva. Jis gali būti tik panau-dojamas įrankis. Jis galėtų pasidaryti ir galva, jei pasirodytų vertinga asmenybė, veikli asme-nybė. Pasidarytų ne kaip skirtas valdininkas, bet kaip išryškėjusi stambi figūra. Tik to niekas ne-pasiekia kovom dėl pozicijų, bet pozityviu darbu.

"Didelę tiesą" p. L. pasakė, kad konstitucija tegali būti pa-keista tik atstaus nepriklausomą valstybę. O kas gi ją keičia? Kas žada naują paskelbti? Ir kas gali rezistenciniam organui už-drausti savo veiklos, kovų dėl laisvės metui vadovautis ne pas-valdininko galva pasiūlyti mūsų rezistencinės organizacijos struk-tūrą. Prašovė. Kaip neprašas, jei išeities taškas yra ne subor-dinavimas aktualiausių mūsų tautos nūdienių problemų reika-lavimas, bet pastangos apdrausti savo pageidaujamąsias pozicijas.

Lygiai taip pat politinis manevrėlis yra siūlomosios konfe-rencijos. Kad jos neįvyktoms ir nepakeliamoms mums, tai dar pusė bėdos. Bet jų sudėtis! Štai ten politinius klausimus sprendžia LR Kryžius, bet nebūtų, pav., BALF, būtų LRS! Dovanokit, p. L., bet "risum teneatis amici". O kodėl, pav., ne Maž. Liet. Taryba, kodėl ne ALTas? Bent jau reikėtų orientuotis, kokie veiksniai šian-dien veikia lietuviškoje visuo-menėje.

Jei nebūtų liūdna, dėl juoko

galima būtų dar ir apie tai pakal-bėti. Išskaičiuodamas savo žy-gius pradedant d. šefo funkcijas, p. L. primena, kad 1940 m. bir-želio 28 d. ir liepos 4 d. turėjęs pasikalbėjimus su min. Sauliu ir min. Škirpa. Turbūt, norėta pa-sigirti, kad tada buvo suorganizuotas protestas prieš Lietuvos okupaciją. O tame pačiame "N. L." numeryje, kur paskelbtas p. L. pareiškimas, kitame psl. min. Škirpa rašo: "... man teko grieb-tis iniciatyvos pasipriešinant So-vietų agresijai prieš Lietuvą, efektyviai prisidėti prie Lietu-vos Pasiuntinių protesto prieš tą agresiją suorganizavimo ir su-planuoti pirmus projektus, kaip siekti Lietuvos nepriklausomy-bės atstatymo..." O mes ma-nėm, kad visa tai šefas padarė...

Baigiant norisi priminti p. L. pareiškimo tikrai vertus žodžius: "Pasisekimas politikos ar diplo-matijos srityje priklauso nuo dar-bo ir tarptautinės padėties, o ne nuo skambių titulų". Taigi darbų laukiam, o ne machinacijų dėl ti-tulų. Šito užtenka.

Povilas Vaitonis Kanados šachmatų meisteris

Praėjusią savaitę Vancouveri, B.C., susitiko visų Kanados pro-vincijų šachmatų tūzai. Iš On-tario provincijos dalyvavo trys meisterių klasės atstovai, jų tar-pe ir mūsų kuklusis Povilas Vaitonis, kuris savaitę trukusioje kovoje laimėjo Kanados šachma-tų meisterio titulą. Kartu didžiulę pereinamąją taurę (įsteigta 1904 m.), 300 dol. premiją ir teisę dalyvauti pasaulinėse šachmatų pirmenybėse, kurios įvyks kitais metais Europoje.

Iš 12 galimų taškų P. Vaitonis surinko 10½ (9 partijas laimė-jo ir 3 sušalę lygiomis — su An-dersonu, Janowskiu ir Jurshe-wikiu (latvis). Antra vieta atiteko Andersonui su 10 taškų (9 laime-jo, 2 lygiomis ir 1 pralaimėjo). Trečią vietą užėmė Bogatirchuk (turnyro favoritas) su 9½ taško (9 laimėjo, 1 lygiomis ir 2 pralai-mėjo) Pastebėtina, kad pirmą-sias vietas pasidalino visi trys Ontario atstovai.

(Nukelta į 8 psl.)

GRĖSMINGAS RUDUO

POLITINIAI KOMENTARAI Rašo GEDIMINAS GALVA

"Paliaubos". Didžiausi pesi-mistai nenuvokė, kad Korėjoje vykstančios paliaubos derybos taip giliai įklimps politiniame liūne.

Pastarasis derybų įstigmis ir amerikiečių pakaltinimas neut-ralumo pažeidimu Kaesonge, net tuo atveju, jei būtų buvęs, tero-duo naują kiniečių žaidimą. Juo gali būti siekiami įvairūs tiks-lai: atsikirtimas amerikiečiams, kurie du kartus kaltino kiniečius Kaesonge pažeidus neutralumą; propagandinio — nervų karo ve-dimas, nuolat aiskinant Azijos tautos: amerikiečiai karo kurstytojai, užsispyrėliai, provokato-riai... Trečiasis tikslas pasirodė ti naujam puolimui, kurio kaiku-rių žymių pasirodė rugpjūčio mėn. pabaigoje. Galimas daly-kas, kad visi minėti tikslai vienu ypu siekiami, vadovaujant Kremliaus patarėjams.

Amerikiečiai yra pasirodę su-tikti bet kurį netikėtumą.

Korėjos įvykiai dabar atsidu-ria šalutinėje plotmėje, nes ben-drasis "sovietų-amerikiečių susi-kirtimas, didinant apsiginklavi-mą, vis labiau ryskėja. Diplo-matai nūdien kalba ginklų pajė-gumo balsu iki patys ginklai ne-prabils.

Tuo pat metu nutrūko Tehe-rane vykęs pasitarimas tarp bri-tų ir iranėčių. Žibalo klausimas liko neišspręstas. Irano strategi-nis ir ūkiškas svoris ne vien va-kariečių, bet ir sovietų įverti-

namas. Jei Iranas taip kietai lai-kesi prieš britus, kurie ginklų tiekėjas, neabejotinai turėjo atra-mą sovietuose, o gal ir JAV. Tos dvi galybės siekia įsėti Irane. Kaip Korėjoje, taip ir Irane vyksta pasirodymai ateities įvykiams pasitikti.

Sutartys. Kai mažajame Korė-jos fronte "nieko naujo", politi-nėje srityje vyksta neregėtai skubus jėgų rikiavimas. Sovietai pasirašė su "saviškiais" papil-domas savitarpio paramos sutar-tis karo atvejui. JAV 1951. VIII. 30 pasirašė su Filipiniais, savos rūšies jų satelitu, tarpusavio gy-nybos paktą, dalyvaujant ne vien užsienio reikalų ministeriams, bet ir šalių prezidentams.

1951. IX. 1 Sanfranciske pasirašoma gynybos sutartis tarp JA-V-bių—Australijos ir Naujosios Zelandijos.

Šio meto didžiausias įvykis pa-sirašymas taikos sutarties su bu-vusiu priešu, ilgiausiai kariavus-iai — Japonija. Toji formalybė atliekama nepaprastai išpušiai. Sovietų delegacija, vadovaujama žinomo vetuotojo Gromyko, at-vyko į JAV 1951. VIII. 25, turė-dama ypatingus uždavinius.

Konferenciją išsprogdinti jai greičiausia nepavyks. Tačiau propagandiniu požiūriu atlieki di-delį darbą, pav., reikalaujama amerikiečių kariuomenei iš Japo-nijos pasišalinti, Boninu, Riukiu-salas ir Okinavą perleisti Japo-nijai, Formozą priskirti Kinijai.

Sovietai panaudos visas prie-mones tikrinti ne vien japonus, bet ir kitas Azijos tautas, kad vieninteliai patikimi jų bičiuliai sėdi Maskvoje.

Aišku, jog taikos sutartis bus pasirašyta. Prisimintina Molotov elksena 1945 m. Jis, ko negalė-jo atsiekti patčioje JTO ikūrimo konferencijoje, ilgais įrodymais spaudoje paveikė daugelį sovie-tų nauda. Kai prasidėjo JT or-ganizacijų veikla, o Saugumo Taryboje įtampa augo, 1945 m., H. S. Truman, paveldėjęs F. D. Roosevelt naivumą, siuntė Harry Hopkins į Maskvą, Staliną įtikini-ti, kad atšauktų Gromyko. Ką J. Stalin atsakė — nežinome, tačiau Gromyko liko ST, iki sovietai rado jį ten reikalingu. Gromyko užteks šaukti: JAV pavergia Aziją! Sutarties gimimas ūkano-se, neabejotinai turės paveikti jos įgyvendinimą. Tokiose sąly-gose ir Japonija gali pradėti svy-ruoti, kaip tai daro nūdien vaka-rinė Vokietija ar net Iranas.

Itampa. Japonijos-JAV taikos sutarties gana staigus pasirašy-mas terodo vis didėjančią įtam-pą su Sovietais, nes pirmą kartą ir formalus bendravimas jau pa-laidotas. Nuo šio meto turėtų prasidėti nuolatinis kirtimas. Kur jis veda — savaime aišku.

Šių metų likę mėnesiai bus ly-dimi nepaprastos įtampos, kuri gali pasaulį šliedinti prie karo. Konferencija Sanfrancisko, poli-tiniai pasitarimai Otavoje ir Ro-moje, vakarinės Europos sparti-namas apginavimas, Turkijos įjungimas Atlanto santarvės ir pagaliau Vokietijos apginklavi-mas bus veiksniai, kurie prašys tinkamų išvadų.

Karių nuomone, Sovietai gali pradėti žygi, praėjus dviems mė-nesiams nuo padaryto sprendi-mo. Ar jis kartais nėra svarsto-mas? Sovietai yra meistrai žie-mos karo. Rodytųsi, jog Sovietai dar turėtų laukti. Tačiau mes ži-nome antrąjį balanso pusę, kai JAV nepaprastas apsiginklavi-mas pradės nusverti sovietinę laiko užtesimo laimėjimų politi-ką. Nuo praeitų metų vidurio balansas pradėjo pasvirti į JAV pusę, kai jos veda ne vien ryž-tingą politiką, bet ir neregėtai ginkluojasi. Bergždžia kalbėti apie taiką ar nervų įtampą, kai numatoma vienintelė išeitis — karas.

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Nūdienio pasaulio politikos įvykiai yra vienos bylos atgarsiai visame pasaulyje, viskas sukasi apie komunistinę pasaulinę agre-siją ir pasipriešinimą jai. Mask-va pastarosios savaitėmis bu-vo pradėjusi naują taikos kam-paniją, tad jos siūlymu ir jos ko-manda Korėjoje buvo pradėtos derybos dėl paliaubų. Bet pasta-ruoju metu Maskva, atrodo, ruo-šiasi ar tik nuduoda pereisianti į naujus puolimus ir užėmė grasi-nančią pozą.

Korėjoje derybos dėl paliaubų tebėra nutrauktos. Komunistai paskelbė, kad jie sutinką pradėti derybas, jei JT karinė vadovybė sutiksianti praversti naują tar-dymą dėl Kaesongo bombardavi-bo ir sutiksianti pripažinti, kad lėktuvais virš Kaesongo tikrai buvęs. JT karinė vadovybė visa tai atmetė, pareiškė, kad jo-kių teritorijos pažeidimų iš jos pusės nebuvo, ji sutinkanti derė-tis, palikdama aną klausimą nuo-šaly, bet nieko neatšaukdama.

Taip derybos yra sustojusios, o frontuose vyksta kovos. Pate-bimas naujas reiškinys, kad pasi-rodė daugiau komunistų aviaci-

jos. Jau du kartų įvyko stambių oro junginių kautynių, kuriose dalyvavo iš vienos pusės 20-21 JT Sabrė F-86 sprausminiai lėk-tuvai ir apie po 40 rusų gamybos greitųjų MIG-15 tipo sprausmi-nių lėktuvų. Apie vaisius pirmų kautynių, kurios buvo trump-os, nepranešama, o sekmadienio antrosios kautynės buvo ilgiau-sios, truko visą pusvalandį ir bu-vē numušti 4 komunistų lėktu-vai. Ar buvo aukų iš JT pusės nepranešama. Vyksta taip pat gyvas bombardavimas komunis-tų telkinių bei transportų ant ke-lių, kurių metu JT bombone-šiai, jau taip pat nebe retai susi-tinka su komunistų lėktuvais. Buvo taip pat pranešimų, kad ko-munistų pusėje pasirodė daug transportinių lėktuvų, naudoja-mų tiekimui. Iš visko daroma iš-vada, kad komunistai telkia jė-gas naujam dideliui puolimui.

Iš kitos gi pusės pranešama, kad ir JT kariuomenės pajėgumas šituo kovų apmūrimo laikotarpiu buvęs labai sustiprintas. Taigi o frontuose vyksta kovos. Pate-bimas naujas reiškinys, kad pasi-rodė daugiau komunistų aviaci-

jos. Jau du kartų įvyko stambių oro junginių kautynių, kuriose dalyvavo iš vienos pusės 20-21 JT Sabrė F-86 sprausminiai lėk-tuvai ir apie po 40 rusų gamybos greitųjų MIG-15 tipo sprausmi-nių lėktuvų. Apie vaisius pirmų kautynių, kurios buvo trump-os, nepranešama, o sekmadienio antrosios kautynės buvo ilgiau-sios, truko visą pusvalandį ir bu-vē numušti 4 komunistų lėktu-vai. Ar buvo aukų iš JT pusės nepranešama. Vyksta taip pat gyvas bombardavimas komunis-tų telkinių bei transportų ant ke-lių, kurių metu JT bombone-šiai, jau taip pat nebe retai susi-tinka su komunistų lėktuvais. Buvo taip pat pranešimų, kad ko-munistų pusėje pasirodė daug transportinių lėktuvų, naudoja-mų tiekimui. Iš visko daroma iš-vada, kad komunistai telkia jė-gas naujam dideliui puolimui.

Iš kitos gi pusės pranešama, kad ir JT kariuomenės pajėgumas šituo kovų apmūrimo laikotarpiu buvęs labai sustiprintas. Taigi o frontuose vyksta kovos. Pate-bimas naujas reiškinys, kad pasi-rodė daugiau komunistų aviaci-

Pastebėtina dar, kad kom. Ki-nija pastarąją savaitę pradėjo pakartotinai kaltinti JAV, kad jos pažeidžiančios Kinijos teri-torijos neliečiamumą — jau kelis kartus virš Kinijos ląkoje JAV bombonešiai, kurių vienas net numušė bombą, o be to, i terio-rinius Kinijos vandenis buvo įplaukę net 3 JAV karo laivai. JAV to nedementavo.

Irano derybos taip pat neišju-dėjo, nors abi pusės sakosi derė-tus. Bet abi nori, kad pirmasis prakalbėjęs būtų antroji pusė. Irano šachas buvo pasikvietęs tuo reikalu pasikalbėti JAV am-basadorių, matyt, siūlydamas tarpininkauti, bet kai tas aplan-kė premjerą Mossadegh, gavo at-sakymą, kad vyriausybė lauk-sianti D. Britanijos naujų siūly-mų. Šioji gi nesiskubina, laukda-ma, kad Irano vyriausybės griež-tumą suminkštins finansinė kri-zė. Trumano atstovas, apsilankęs Londone, išvykdamas į Paryžių, pareiškė, kad ir jis dedas pastan-gų, kad derybos prasidėtų, ta-čiau daugiau nepasakė nieko konkretaus.

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Iranas protestavo, kad britai jo

Ramiojo vandenyno paktas pasirašytas

Jau kuris metas JAV rūpinosi sudaryti Ramiojo Vandenyno Paktą, tolygų Šiaurės Atlanto paktui. Pereitą šeštadienį San Franciscoje įvyko iškilmingas ata-tinimas sutarties pasirašymas. Tuo tarpu pasirašė 3 valstybės: JAV, Australija ir Naujoji Ze-landija. Po to, kai bus pasirašyta taikos sutartis, prisidės prie pak-to ir Japonija. D. Britanija palie-kama nuošaly. Jai vietos nenu-matyta. Beabejo, jai tai labai skaudu. Ji, kuri dar taip nesė-niai tame pasaulio krašte buvo pagrindinis veiksnys, paliekama nuošaliai. Tačiau ji turi šiuo me-tu tiek daug sunkių problemų, kurių išspręsti be JAV nepajė-gia, tad atvirai kliudyti čia ne-gali.

Karo pavojus nepadidėjęs

Buvęs Britų užsienių reikalų ministeris, dabartinis opozicijos lyderio pavaduotojas Eden, ke-liaudamas po Kanadą ir JAV jau ne kartą yra padaręs raminančių pareiškimų. Paskutinį kartą jis tai pakartojo Niujorke per NBC televizijos programą. Pasak jo Amerikoje dėl trečiojo pasauli-nio karo pavojus daugiau būs-taujama, negu Europoje. Dabar Europa jaučiantis žymiai saugiau

negu prieš metus, nes matanti, kad jos gynybai daug daroma. Europa norinti būti ginama ir jei ji jaus, kad bus ginama, ji pati dalyvaus tame gynyne. Europos pajėgumas esąs jau atstatomas, dėl to grįžtas ir pasitikėjimas ateitimi.

Į žurnalistų paklausimą dėl D. Britanijos prekybinių santykių su Sovietais, Eden atsakė, kad D. Britanija esanti reikalinga savo namų statybos programai medžio.

Naujosios Zelandijos rinkimus laimėjo nacionalistai

Praeitą šeštadienį įvykusiuose rinkimuose valdančioji naciona-listų partija dar kiek sustiprėjo. Ji gavo dar vieną atstovą, o dar-biečiai 1 prarado. Tuo būdu da-bar iš 80 parlamento narių nacio-nalistai turės 47, o darbiečiai 33, kai praeitam parlamente turė-jo 46 prieš 34.

Varšuva. — Lenkija pasku-tinuoju metu pradėjo supirkinė-ti prekybinius laivus, mokėdama aukštąs kainas. Nupirko 1 švedų motorinį laivą, 7 Danų ir 5 Nor-vegų laivus. Lenkija norinti su-kurti pajėgų prekybinių laivyną, kuris palaikytų prekybinius ryšius tarp R. Europos ir Kinijos.

SAVAITRAŠTIS

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Kun. Vikt. Skilandžiūnas.

Tik tenorėrišką, kad tu reiškis įprastai priminimas būtų įvertintas kaip pigus mūsų emigracinei visuomenei priekaištas. Priekaišas turi pirmo eilę pats sau daryti TFondas, kad dažniau visuomenės nepirima ir neviską padarė, kas organizuotam lešų suminimui yra reikalinga. Nemažai atsakomybės dalį turėtų prisiimti ir mūsų emigracijos vietos ornamai. ... Ir savarankiškas TFondai aukotojas gali pretenduoti kad jam laiku primintu, kad ir

Susipratinai veikia reikia konsoliduoti visas pozityvias mūsų jėgas ir kartu žadinti mūsų emigrantinės visuomenės aktyvumą. Tamsta, Gerbiamasis, žinai, kad mūsų jėgų konsolidacijos reikalus varto šiandien VLIKo eiliniu uždaviniu. Tai nėra tik susipratimo su p. Lozoraičiu reikalas. Į konsolidacijos sąvoką privalome dėti daug svaresni turinį, kaip pavieniai mūsų gyvenime reiškiniai ir nudirbtino tame baro darbe mūsų turime daug daugiau, kaip dažnam gal rodosi.

[illegible]

kaip pvz. "Daily Express"
 "Daily Mail" bei darbiečiu
 cijos, paskelbė seriją Jos
 Young reportažų apie "sovi
 agentus Lancashire" (Sov
 Agents in Lancashire).
 Tremtiniai ne be reikalo
 stebė: juk ligi šiol vietos spa
 nemėgo gilintis į vadinamų
 vororių europiečių darbinink
 EVW — gyvenimą ir į gyv
 me eiga, o juos gunti nuo ko
 tai agentų visai nerado prasm

patyzym kad Lietuvoje kom. partijos padėtis yra dar kritiškesnė nei Latvijoje. Lietuvoje kom. partijoj tēra vos 24.000 narij, arba vos 0,8% visu gyventoju. Tajai yra pats mažiausias partijos narij skaičius bet kuriame Sovietu tautvaldomaj krašte tiek pacoj S. Sąjungoj, tiek už jos ribu, pabrēžia dienraštis. Be to, ir prie tų pačių dar reikia priskirti "Pravdos" 1949 m. atvirai pripažintus kelis tūkstančius kom. partijos narij 1945 m. iš Rusijos imamus

buvo prumintas į partiją nei vie-
nas darbininkas, partijos nariu
88% sudaro tik įvairūs pareigū-
nai ir valdininkai. Net tokioje
Lenkijoje ir Rumunijoje nariu
skaičius tesudaro vos 3%, Čeko-
slovakijoje, Vengrijoje ir Bulga-
rijoje — po 7%. Visa tai rodo
kaip kad pažymi dienraštis, jog
kraštų už gelež. uždangos, o ypač
Pabaltijvy valstybių, sovietams
suholevikinti toli gražu nevyks-
ta taip, kaip kad jie norėtų arba
kaip kad jie girsiai tiesą iškra-
naučioti savo grandolė.

drauge su šveitarų laikraščiais pažymai, kad Lietuvoje kom. partijos padėtis yra dar kritikesnė nei Latvijoje. Lietuvoje kom. partijoj tėra vos 24.000 narių, arba vos 0,8% visų gyventojų. Tai yra pats mažiausias partijos narių skaičius bet kuriame Sovietų valdomam krašte tiek patiojo S. Sąjungoj, tiek už jos ribų, pabrėžia dienraštis. Be to, ir prie tu pačių dar reikia priskirti "Pravdos" 1949 m. atvirai pripažintus kelis tūkstančius kom. partijos narių 1945 m. iš Rusijos imper-

"KAS KOU KVEP, TOU IR KITA TEP"

Laiškas p. Broniui Railai, Californijoje

Mielas tautietė, skaičiau Jūsų atvirą laišką "Nepr. Liet." Nr. 30 su nusiurbėjimu ir kartu dėkoju, kad šiuo laišku davėte. Man progos pasidalinti laikuriomis mintimis. Šituo reikalu jau senokai norėjau prabilti, bet susilaukiau, turėdamas galvoje, kad kelti laikraščio negeroves ir dėl to leistis į gincus yra tuščias ir beprasmiškas dalykas.

Aš nepriklausau jokiai politinei partijai, bet nuolat skaitau įvairiausių pakraipų laikraščius, tame skaičiuje "Drauga", "Tėv. Žiburius" ir "Nepr. Lietuvą". Skaitydami juos, neravtoju politinių ainių, bet iš jų seku mūsų gyvenimą, kartu, žinoma, ir paskirų laikraščio laikyseną. Kaip tik šituo būdu ir esu susidaręs apie juos reikiamą vaizdą.

Labai nustebau, kad Jūs, mielas tautietė, apie "Draugą" ir "T. Žiburius" esate susidarę klaidingą nuomonę ir neraiškiai bandėte ginti "N. Lietuvą" nuo pastarųjų tariamo ir nuolatinio užspalvinimo.

Savo šituo laišku nesu pasiryžęs į Jus paveikti kokia politine agitacija, nes jokių politinių užkulisų neturiu, bet noriu grynai nurodyti pagrindines Jūsų klaidas, kurias panaudojote gindamas pasakytąją "bylą".

I. Nepajėgėte įvertinti, jog tiesos paskelbimas tiek žodžiu, tiek raštu netaikoma neleistinai veiksmu arba šiuo mūsų konkrečiu atveju "užkabėtinimu". Štai Jūs nerūpinatės ir reikiatė pasipiktinimą, kad tie, girdi, du katalikiški laikraščiai nuolat primena, jog "NL" yra liaudininkų žinioje. Tačiau, gal ir sąmoningai, nutylėjote, jog pasakytieji laikraščiai neapsilenkė su teisybe. Kaip mums visiems žinoma, dabartinis "NL" — vyriausias bosas, redaktorius p. Kardelis, jau nuo nepriklausomybės metų save laikė liaudininku ir, atrodo, jis tokiu ir šandien tebėra, nes tuo reikalu nėra davęs jokio viešo paneigimo. Todėl nei kiek nenuostabu, kad tiek mes eininiai skaitytojai, tiek paskirai laikraščiai laikome, jog "NL" yra vadovaujama arba tvarkoma liaudininko. Aš asmeniškai tame nieko blogo nežinau, bet man nebeaišku, dėl ko Jūs, mielas tautietė, dėl šitos teisybės neriatės iš kailio? Iš kitos pusės čia negali būti jokios kalbos apie asmens įeidimą.

Kaikas iš mūsų dėl "NL" nerūpinatės, kiek liecia "liaudininko" vardą, ima visai spėlioti ir aiškinti. Kaikas net yra linkęs manyti, jog šiam laikraščiu esą "liaudininko" vardas ne tik kad nesąs populiarius, bet priešingai — žalingas, turint galvoje šukį pasidaryti visų lietuvių laikraščiu.

II. Paskelbtė teisingus principus objektyviam dalyko aiškinimui, bet praktiškai jų pats neprilaikėte ir perdėm nukrypote į šališkumą.

Iš Jūsų laiško matyti, jog Jūs, mielas tautietė, vaizduojatės esąs laisvosios kritikos šalininkas ir tuo reikalu paskelbtė gana išsamią.

Naujos kosminės pažios

Britų astrofizikas, Cambridge universiteto profesorius, Dr. Fred Hoyle pastaruoju metu labai išpopuliarėjo savo naująja visatos struktūros teorija, išdėstyta veikalė "Apie visatos prigimtį". Masėse jo teorija labiausia išgarsėjo teigimu, kad žemė negalinti būti vienintelė turinti protinių gyvūnų. Tai išgarsinta visoje eilėje paskaitų bei radijo pranešimų.

Hoyle teorijos originalumas remiasi pažiūra, kad visatos erdvė — tarpai tarp žvaigždžių — nesą absoliuti tuštuma, bet užpildyta medžiaga, kurios pagrindė esąs vandenilis. Visatos energija kylanti iš branduolinės reakcijos, kai vandenilis virsta helijumi. Žvaigždės nesą kas kita, kaip kondensuoti garai. Saulė iš visų dangaus kūnų išsiskirianti tuo, kad joje kondensacija esanti didžiausia ir dėl to vyksta ekploidizmas. Visatoje nesą nei laiko nei erdvės mastų. Iš erdvėje esamos medžiagos protarpiais susidarau nauji dangaus kūnai kondensacijos būdu, kuriai pagrindą sudarąs visuotinės traukos dėsnis. Žemė, kaip ir kitos planetos, gravituojančios apie saulę, nesą sau-

dėmetinis, pasakytiau, visiškai teisingas principas. Šia proga leidžiu sau juos priminti pacituodamas Jūsų laiško laikurius vietas. Štai Jūs džiaugiatės, kad "NL" "... drįsta pakritikuoti bet kokį reiškinį, bet kokią grupę ar jos taktiką, jei tai atrodo kritikuotina, turint prieš akis visų lietuvių interesus". Kitoje laiško vietoje pasisakote dar aiškiau: "... Man atrodo, kad spaudos apžvalgoje, kur paprastai pranešami įvairūs faktai ir idėjos, kartais sausai, kartais juos pakomentuojant, tokie dalykai ne tik leistini, bet ir pageidautini".

Štai va, kritikos reikalu skelbiatė gražius principus, pagal kuriuos, esą, laikurius atvejais pakritikuoti ne tik leistina, bet ir būtina, o ypač, turint galvoje visų lietuvių interesus. Tačiau de ja, šitų paskelbtų gražių principų praktiškai visai nesilaikote. Jūs džiaugiatės ir trinate rankas, jei "NL" ką nors griebsiai kritikuoti, bet išdroziatė ilgais pamokslą ir nepaprastai jaudinatės, jei tai pabando padaryti kas kitas, o ypač "N. Lietuvos" adresu. Panašiai pasielgėte ir su tulu p. V. V. A. Iškilusiu pripažinote, jog biuletenio paskelbimas yra visų lietuvių interesus ir džiaugiatės, kad tuo reikalu, girdi, "NL" vykusi pasielgusi. Tuo tarpu gi, kai tulas p. V. V. arba "Žiburiai" tuo pačiu reikalu bandė išdėstyti savo pažiūras, pastaruosius apšaukėte kuone užpuolikai ir pan.

Kaip Jūs klausiate tulo V. V., taip lygiai ir aš randu reikalingu šiuo konkrečiu atveju Jūsų, mielas tautietė, paklausti, kuris gi kipsas Jus verčia skelbti gražius principus, jeigu pats jų nesilaikote? Tokį Jūsų veiksmą tegaliama priskirti, ir švelniai kalbant, prie perdėto šališkumo, kur težiroma tik vienintelė priemonė — kita plakti ir pačiam kiek galint rekti. Todėl šia proga norėčiau Jums atsiliepti už Jūsų pasakytą komplimentą tuo pačiu, tik žemaitiškai patarė: "Kas kou kvep, tou ir kita tep".

III. Perdėm nutolote nuo realybės ir susipainiojote keistoje

PORTUGALIJA — "ŠVELNIOSIOS DIKTA TŪROS KRAŠTAS"

Prieš kurį laiką spaudoje buvo pranešta, jog mirė ilgametis Portugalijos prezidentas, maršalas Carmon. Jis mirė sulaukęs gilių senatvės. Mirusis senelis prezidentas buvo tiek žinomas pasaulyje, jog jis nedaug teturėjo galios krašto valdyme, tačiau iki pat paskutiniųjų dienų labai meilę kariošką maršalo uniformą. Jis ir palaidotas su maršalo lazda ir uniforma. Portugaliją valdė ir tebevaldo premjeras Antonio de Oliveira Salazar, tikras Portugalijos diktatorius.

Naujas prezidentas — vėl kariškis

Juo išrinktas 57 m. amžiaus generolas Francisco Higinio Craveiro Lopes, kilęs iš kariškos šeimos ir pats turintis ilgametę karinę praktiką. Jo tėvas — buvęs taip

savo filosofijoje.

Nepaslapstis, kad įvairios politinės partijos egzistavo mūsų nepriklausomybės laikais, lygiai jos egzistuoja ir mūsų tremtyje, kurios viena nuo kitos skiriasi savo pasaulėžiūra arba programa. Tarp eilės kitų priemonių savo programai vykdyti laikurius iš jų, žinoma, pajėgesnės, panaudoja ir spaudą. Demokratinėse valstybėse tai laikoma natūraliu dalyku. Tačiau Jūs, mielas tautietė, ir pasakytas demokratiniuose reiškinys žiūrėte kitaip. Jūs sielotatės, jei kuri kita politinė grupė, išskyrus tą, kuriai pats priklausote arba simpatizuoja, sėkmingai visuomenėje reikišiai ir net turi savo atskirą laikraštį, Jūsų supratimu, tokie nuėję savais keliais dėl to, kad esą pastarieji "... nenorėjo dirbti visus apjungiančioje organizacijoje". Dėl šios priežasties "įsteigė savo laikraštį". Tai tikrai keista filosofija! Abejoju, vargu ar rastumėte tokį žmogų, kuris šitai Jūsų filosofijai pritartų bei patiktų. Aš gi asmeniškai esu linkęs manyti, jog pasakytai versijai pats laikas autorius netikite. Gi naivi filosofija sukurta tik tam, kad išpūsti visą reikala, pridengiant šandien madoje esančią, "visų apjungimo" priedangą, kad tik tuo skaitytoms padaryti stipresnį įspūdį. Šitą savo teigimą remiu jau vien tuo faktu, kad Jūs, kaip savo laiške pasisakote, buvotė tautininku, (p. Raila galvė prisipažinti ir kuo yra buvęs prieš pasidarydamas tautininku. Ar nepatogu? Red.) ir kaip toks, žinote paskirų grupių programas bei kuriams tikslui steigiamas ir leidžiamas savas laikraštis. Būtu tikra nesamone teigti, kad, pav., ir "T. Žiburiai" pasirodė vien dėl autoriaus nurodytų fantastinių kaprizų. Tiesiog nuostabu, kad laiško autorius sąmoningai užmerkia akis ir visiškai nenorite nieko žinoti apie to paties "Tz" tautininkus bei kultūrinis pasiekimus ir kokią reikšmę šis laikraštis vaidina kovoje prieš mūsų visų bendrą priešą komunizmą ir

pat generolas.

Gen. Craveiro Lopes yra buvęs portugalų gubernatoriumi Indijoje, vadovavęs Portugalijos orientatvės pajėgoms, o laike II-jo Pasaulinio karo — lankėsi daugelyje kraštų su specialia misija. Tai esanti tvirtas charakteris, gerai išlavinta ir turinti gerą vardą portugalų tarpe asmenybė. Jis priklauso dabartinės valdžios partijai, vadinamai tautine unija — Uniao Nacional.

Rinkimuose dalyvavo 1,4 milijonų portugalų. Portugalijoje turi balsavimo teisę abiejų lyčių asmenys: vyrai ir moterys. Gi bendras Portugalijos gyventojų skaičius — 8 milijonai, neskaitant užjūrio šalyse gyvenančių. Išrinktojo prezidento kandidatūrą palaikė ir premjeras prof. Dr. Oliveira Salazar.

Kiti buvę kandidatai i prezidentus

Vadinamas "Tautinis demokratinis judėjimas" Portugalijoje, kuris iš tikrųjų yra komunistinis, tik prisidengęs "nekaltesniu" pavadinimu, nes Portugalijoje komunistų partija yra uždrausta, taipogi statė savo kandidatą Dr. Rui Louis Gomes, buv. Oporto universiteto matematikos profesorius. Tačiau jo kandidatūra neturėjo jokio pasisekimo, nes portugalai pažįsta "vilką avies kailyje".

Antuorų opozicijos kandidatų buvo 71 m. amžiaus admirolas Quintao Meireles. Ji pastatė grupę vadinama "Karių ir civilių prieteliai". Ji, trumpei tariant, taipogi žadėjo vesti Salazarą politiką, tačiau... be paties Salazar.

Ilgametis Portugalijos premjeras Salazar

Dr. Salazar Portugalijos valdžioje jau 20 metų. Pradžioje jis buvo užsienio reikalų ministru. Gi jo partija prie valdžios vairo 25-ri metai. Daugelyje užsienio kraštų Portugalijos premjeras vadinamas "švelnaus tipo diktatoriumi". Jis, būdamas valdžios, visą laiką vykdė savo sistemingą programą, kuri davė daug gero Portugalijai.

kovoje dėl išsilaisvinimo. Iš Jūsų laiško galima išskaityti štai kokias mintis, būtent visų apjungiamą laikytumėte įvykusių faktų, jei pasisektų sumažinti laikraščio skaičių iki vieno. Kuriam gi galui taip mūsų sielotasi dėl mūsų spaudos? Kam gi taip greit užmirštame, jog kiekviena šioje srityje iniciatyva taip brangi ir sveikintina? Visa nelaimė ir yra ta, kad net visai nereikšmingi partiniai nesusipratimai sprendžiami prisidengus, kaip paminėjau, tuo skambiuoju "visų apjungimu". Tas kažkaip perdėm metasi į akis ne tik autorius laiške, bet kaip nuolatinė giesmelė ir autorius ginamam laikraštyje. Taigi ta "visų mūsų apjungimo" terminą perdėm nuvalkiojome ir jį vartojame kur reikia ir kur nereikia.

Labai gaila, kad laiško autorius skiriatė "visų apjungimo" sąvoką nuo sąvokos "aukokime savo jėgas savo valstybės atstatymui". Ši aplinkybė žymi iš to, kad autorius tokiu, kurie šandien faktiškai dirba tautos vadavimo darbą, nelaikote nariu visų apjungimo organizacijoje. Tam, kaip įrodymą, leidžiu sau laiško autoriui priminti kad ir nenuilstamą kovą už Lietuvos laisvę darbininką, prel. M. Krupavičių. Štai apie jo darbus kovoje už mūsų laisvę ne tik kad nepaminėjote, bet dar rodote tam gerą progą išdrožti ištisą nepasitenkinimo pamokslėlį už tai, kad pastarasis konkurso keliu tokiu pripažintas. Kas dar būdingiausia, kad šiuo reikalu tiek daug aimanavotė, bet vis dėlto neišdrįsotė mums skaitytoms nurodyti asmenį, kuris Jūsų manymu, privalejo būti ta ryškiaja asmenybe.

Baigdamas norėčiau būti kiek atviresnis už laiško autorių. Patikrinu, jog šias savo mintis išdėsciau vadovaudamasis Jūsų nurodytu principu, būtent, kas man atrodė kritikuotina, turint prieš akis mūsų visų interesus. Dovanokitė, jog laikurių Jūsų laiško vietelių nepaieciau ir tai ne iš blogos valios, bet dėl laiške perdėm didelės minčių painiavos, kurioj sunku buvo atspėti, kas iš tikro norėta pasakyti.

Adv. Jer. Valaitis.

Rytų Vokietija verčiama Sovietų baze

Kad sovietų zonoje pagrindi-

nėse geležinkelio linijose vėl paklojami antrieji bėgiai, jau senokai žinoma. Tai rodo, kad sovietai keičia savo strateginį planą ir ruošiasi ne gynybui Rusijos erdvėse, bet ruošiasi tolimam žygiui į vakarus. Tame atstatoma ir Vokietijos pramonė bei paskiriami jai uždaviniai. Štai pagal naująjį penkmečio planą, Rytų Vokietijos plieno gamybą numatyta pakelti iki 3 milijonų tonų per metus. Septyniuose susovietintuose plieno fabrikuose jau dirbamoms plokštėms sovietinio tanko T34 sienoms. Desau vagonų fabrikas pavers tas ilgavamzdžių patrankų fabriką ir jau pagamins jų per 2500.

Visur skleidžiami labai karingi šūkiai. Štai perėitą savaitę spaudos konferencijoje berlyniniai Stalino vietininkai Grotewolch ir Ulbricht pranešė, kad paruošta "Baltoji knyga", kuri įrodanti britų ir amerikiečių intervencionistinę politiką. Tuo pat metu jie

nesivaržė pasigirti, kad Vakarų Vokietijos komunistiniai jaunimui, dalyvavusiam Berlyno demonstracijose, esą duotos sovietai keičia savo strateginį planą ir ruošiasi ne gynybui Rusijos erdvėse, bet ruošiasi tolimam žygiui į vakarus. Tame atstatoma ir Vokietijos pramonė bei paskiriami jai uždaviniai. Štai pagal naująjį penkmečio planą, Rytų Vokietijos plieno gamybą numatyta pakelti iki 3 milijonų tonų per metus. Septyniuose susovietintuose plieno fabrikuose jau dirbamoms plokštėms sovietinio tanko T34 sienoms. Desau vagonų fabrikas pavers tas ilgavamzdžių patrankų fabriką ir jau pagamins jų per 2500.

Vakariečiai tuo tarpu šaukia prie ginklo, bet negali pažadėti nieko daugiau, kaip grąžinimą dalies "suverenumo ir statyti prieš akis bolševizmo pavojaus baubą. Jie, tiesa, yra jau davę laikurių kariškų užsakymų V. Vokietijos pramonei, bet yra tiek daug vokiečių erzinančių dalykų, kad nuoširdžių santykių nepasiekama. O nacionalistinės vokiečių nuotaikos kyla. Tam vilkiamui apibūdinti, labai išdėmetinas yra faktas, kad, pav., Mommelsen, Falingbostel apskr., tik

ką atidengtas paminklas generolui v. Blaskowitz, tam pačiam, kuris Nuernbergo karo nusikaltėlių kalejime nusizūdė. Okupacinė valdžia yra priversta visa tai praleisti pro pirštus.

Sovietai, atrodo, ruošiasi dar didesniai žygiui vokiečiams patraukti. Štai Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė jau paskelbė atsisaukimą į iš Sudetų išvartus vokiečius, kviesdama juos grįžti atgal, garantuodama saugumą ir darbą. Rytų zonos Vokiečių vyriausybė jau sudarė specialią sutartį su Lenkija dėl grąžinimo 200 tūkst. kareivių. Kaip tik sovietams spaudžiant, šiemis vokiečiams nenumatoma suteikti Lenkijos pilietybės, bet jie liks Vokietijos piliečiais. Satelitų jau drebą, kad Maskva gali padiktuoti dar naują "sutartį", kuri ir sieną gali pakeisti. O kodėl ne, jei Maskva apsispręs, kad vokiečių simpatijos vertesnės, pav., už lenkų arba čekų, arba kad šiuos ir be to jau galima bus suvaldyti.

IŠ KATALIKŲ PASAULIO

Vyskupas Paltarokas gyvas

Neseniai gauta žinių iš Lietuvos, kad vyskupas Paltarokas tebėra krašte. Tačiau vyskupijos jis jau negalys valdyti, turis slapstytis kartu su partizanais.

Kardinolų kolegija

Kalbama, kad apie Kalėdas Sv. Tėvas paskirs naujus kardinolus. Tarp kitko laukiama, kad bus paskirti du kardinolai prancūzai, bent trys amerikiečiai ir gal būt dar vienas kanadiečiai.

Šiuo metu kardinolų kolegijoje bėra likę 49 nariai, atseit laisva yra net 21 vieta. Paskutinis kardinolas miręs buvo Krukovas arkivysk. Sapiega, kuriam mirus neliko nei vieno laisvo kardinolo. Šiuo metu kardinolų kolegijoje yra 18 italų ir 31 kitų tautybių kardinolas.

Rinkliava tremtiniais

Kanados Katalikų Bažnyčios vyskupai, atsiliepdami į Sv. Tėvo kvietimą, rugsėjo 9-16 d. savaitę paskyrė rinkti aukoms popiežiaus karitatyvinei veiklai politinių pabėgėlių tarpe.

Sv. Tėvas, prašydamas viso pasaulio katalikų aukų, turi galvoje, kad politinių pabėgėlių skaičius iš anapus geležinės uždangos nuolat auga, kad IRO stovyklose yra dar daug tremtinių, negalinių emigruoti. Vatikanas turi savų planų šiuo atžvilgiu ir derasi su visa eile katalikiškų kraštų dėl jų įkurdinimo.

Badajonijos Indijos vyskupų dispozicijon Sv. Tėvas pasiuntė auką \$20.000.

Katalikų spauda Afrikoje

Yra gana gausi. Belgijos Kongo srityje eina du dienraščiai, Madagaskaro saloje leidžiami du savaitraščiai ir vienas — Dakare, keturi savaitraščiai spausdinami anglų Afrikoje ir vienas dar Ugandoje. Be to, leidžiami žurnalai: 2 dvisavaitiniai, 13 mėnesinių, 2 dūmėsiniai ir 2 metų ketvirtiniai. Iš 29 periodinių leidinių Afrikoje 13 yra prancūzų ir anglų kalbomis, o kiti 16 vietinėmis Afrikos tautų kalbomis.

(Belgų "Les Cashiers de la Documentation" Nr. 3).

Ar Vengrijos vyskupai prisiekė?

Prieš trejetą savaičių Vengrijos oficiali žinių agentūra paskelbė, kad krašto vyskupai prisiekė ištikimybę krašto įstatymams ir valdžiai. Buvo paskleista ir fotografija, esą, vaizduojanti priesaikos momentą.

Iki šiol apie tai pasaulyje nei garsio. Vyskupai yra visiškai izoliuoti nuo Romos, prie jų neprieidžiama niekas, kas gali išvykti į užsienius ar turi ryšių su užsieniu. Vengrijos santykius bei

papročius gerai pažįstą žurnalistas reiškia didelių abejonių ar visa tai tiesa. Ir fotografija ten ką kita reiškianti. Eilė vyskupų ten turinti ranką prie krūtinės, o Vengrijoje prisiekiami tik pakelūs ranka.

Katalikų padėčiai Vengrijoje apibūdinti, primenama, kad kunigams yra uždrausta lankyti net mirštančius ligonis ligoninėse, neprieleidžiami jie taip pat prie mirčių pasmerkųjų.

Lenkija nenori mirti ir nemirs

Lenkijos primas arkivyskupas Steponas Wyszynsky, įrašė šiuos drąsius žodžius savo pastoraciniame laiške tikintiesiems, kuri paskelbė grįžęs iš Romos gegužės mėnesį. Laišką paskelbė Osservatore Romano.

Akyvaizdoje komunistų valdžios pastangų sukurti nuo Sv. Tėvo nepriklausomą nacionalinę Lenkijos bažnyčią, kaip kad daroma ir kituose kraštuose, arkivyskupas, savo laiške primygtinai užakcentuoja ištikimybę Šventajam Sostui tiek savo, tiek visų Lenkijos katalikų vardu. Papasakojes apie savo vizitą Romoje ir du pasikalbėjimus su Sv. Tėvu, primas sako, pasinaudojęs ta proga ir išdėstęs Sv. Tėvui visus tuos sunkumus, kuriuos turi pergyventi Lenkijos Bažnyčia. Sv. Tėvas atsakė: "Lenkija nenori mirti — Lenkija negali mirti". Paakintas šio atsakymo,

SOVIETŲ AGENTAI ANGLIJOJE

(Atkelta iš 2 psl.)

Kai jis buvo apklausinėtas screeningo komisijos DP stovykloje Vokietijoje, jis žinojo, kad teisybės sakymas gali jam kainuoti gyvybę. Dėl to jis viską nuslėpė. Screeningas jam pavyko.

1948 m. jis atvyko į Angliją su savo žmona, kurią vedė Vokietijoje. Oldhame abu su žmona dirbo tekstilėje ir susilaukė dviejų vaikų.

Jis ir dabar žino, kad Ukrainoje darbo jėgos netrūksta. Tai, žino, kad, grįždamas į tėvynę, niekuomet negalėtų gyventi normalų gyvenimą, nes gyvenimas vakaruose nepaprastai skiriasi nuo oficialiai ten vaizduojamo. Čia gi jis iš santaupų įsigijo namus.

Mikolow stebisi, iš kur agentai sužinojo jo vardą, pavardę, adresą ir nuosavybę. Jis mano, kad visas žinias padavė kiti tautiečiai darbininkai, dirbą raudoniesiems agentams.

Bijodamas kokių netikėtumų, jis liepė savo žmonai niekad neįsileisti į namus nepažįstamo; pirma ji visuomet patikrina ateivį pro langą. Kai jam esant namie kas nors pabarskina į duris, jis eina jų atidaryti kartu su visais nuomininkais. Jei naujas nuomininkas praeis kambario, jis rūpestingai ištiria jo asmenį. Tai yra keista, bet tikra.

Agentai kausinėja apie merginą

Mikolow atsikratė raudonųjų agentų, bet jie nesiliovė lankę Oldhamą.

Juozas atvyko į Angliją dirbti ūkio darbų. Jo žmona apsigyveno Oldhame ir dirbo tekstilėje. Vėliau ir jis atvyko į tą patį miestą. Juozo žmona visą laiką gyve-

no vienoje vietoje. Tačiau netrukus ji gavo laišką, kuris buvo adresuotas jos mergaitine pavardė. Laiškė buvo kviečiama grįžti į tėvynę. Juozas jį sudegino.

Maždaug po vienerių metų jo namuose apsilankė du vyrai. Jie pareiškė norą pamatyti panele X (paminėdamas jos mergaitinę pavardę). Kartu paaiškino, kad jos tėvai, gyvenę netoli Lvovo, parašė laišką į Maskvą, prašydami vyriausybę surasti jų dukterį. Tėvai esą laimingi, gyveną pasiturintieji ir vienintelis jų troškimas — prieš mirštant pamatyti savo dukterį. Jei ji grįžianti pas tėvus, ji gausianti namus, būsimą šiltą sutiktą ir galėsianti laimingai gyventi.

— Kaip tai gali būti? — nustelbo ji.

Pasirodo, jos tėvas mirė, kai ji buvo vienerių metų. Kai 1941 m. ji buvo vežama į Vokietiją, jos motina buvo labai sena ir ligota. Ligi šio laiko ji tikriausiai negyvena.

Tačiau agentai nesumišo. Jie pripažino, kad galėjusi įvykti klaidą, kad jos reikalu galėję rašyti broliui, seserys ar šiaip kaimynai. Tada neiškentė Juozas ir pasakė:

— Mes esame laimingi ir manome čia gyventi. Kodėl jūs neduodate mums ramybės?

— O kas jūs esate? — buvo jis paklaustas.

— Jūs vyrai.

— Kokios tautybės?

— Lenkų, — pamelavo jis.

Agentai daugiau su juo nesikalbėjo ir prašė jo žmoną apsigalvoti. Išėdami jie pasakė:

— Jei jūs nutarėte grįžti į namus, atvykite pas mus trijų dienų metu.

J. Kuzmickis.

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Veda ALMUS

Rusifikacijos simbolis LTSR
Tik permetęs, kas rašo ir apie ką rašoma "Sovietiskaja Litva", ir paskutinis gūšas "Vilnius, "Laisvės" ar "Liaudies Balso" skaitytojas turėtų suabejoti savo proto sveikumu. Štai liepos 11 d. "SL" pagrindinis rašytojas buvo J. Černoušev: "Darbo drausmės stiprinimas LTSR kolūkuose". Kiti du "publicistai" buvo I. Demidov ir I. Kirijanin. Liepos 12 d. Stirmov: "Kolūko partinė organizacija ir gyvulininkystė". Liepos 15 d. tas pats Černoušev, iššnipinęs skundžia Sirvintų kolūki, kad jo mašinos stovį be darbo, N. Popov: "Vykditi komunistų priesaikas". Liepos 18 d. G. Voičenko: "Masijų avangarde". S. Tovbin "Dirbti ritmingai, kas dieną įvykdyti planą Tarybų Lietuvos 11 metų garbei". Ar reikia didesnio pasitęjimo vardui "Tarybinė Lietuva"?...

Tarybinė spauda baudžias varovo vaidmenyje

Visa LTSR spauda tik ir rašo apie reikalą išarti pūdymus, sėja ir apie derliaus nuėmimą "laiku ir planingai". Net Amerikos spaudoje jau pasirodė žinios, kaip kelių respublikų ūkininkai sabotuoja sovietų planus. Ir štai tikri pavyzdžiai:

"Tiesa" liepos 24 d. rašo: "Nežiūrint to, kad artimiausiomis dienomis prasidės derliaus piūtis, eilėje respublikos vietų pasirošimas derliaus nuėmimui neleistinai vilkinamas... Daug kur net įrankiai nesuremontuoti... "Tiesa" savo ponų iš Kremliūks įsakytą, grasina ūkininkams jokiu būdu nevežti derliaus į kelis klotimus. Geriau esą suvežti į vieną didelę stirtą, nieko nelaukiant iškulti ir atiduoti valstybei..."

Specialūs susirinkimai buvo praversti kombainininkams. Jų viename, Vilniuje, kalbėjo drg. Monciunsk, drg. Augustinaičio, žemės ūkio ministro, pavaduotojas. Jis keikė kombainininkus

J. Banaitis apie operos ir baletu teatrą

Liepos 27 d. "Tiesoj" LTSR Meno reikalų valdybos viršininkas J. Banaitis, pirmosios okupacijos metu buvęs radijofono viršininkas, išspausdino straipsnį "I naujus operinio meno laimėjimus". Labai nenuoseklų su būtinais marksizmo leninizmo įvadais. "Pravda" iškeliamas, kaip muzikos vadovė ir svarbiausia kritike! Trumpai prisimenama jos kritika ukrainiečių operos "Bogdan Chmielnicki", kuri buvusi "ideologiškai klaidinga". Banaitis priminė, jog ir mūsų teatras nusikaltęs prieš Stalina, pastatydamas Muradelio "Didiosios draugystės" operą, kuri vėliau "Pravdos" buvo visiškai suniekinta. Bet dabar LTSR opera einanti "teisinga repertuarine kryptimi — pirmoji eilėje statyti savo scenoje rusų operinės klasikos žymiuosius kūrinius. Pastaruoju metu teatras žymiai suaktyvino savo veiklą ir siekiant lietuviškos tarybinės operos sukūrimo. Per pastarąjį laiką pasieškė visa eilė gabijų jaunų dainininkų, sustiprėjo orkestras, žymiai pakilo choro meninis lygis". Operos teatras, gavęs Staliną premiją už "Boris Godunovo" naujajį pastatymą "buvo teisingai įvertintas". Be to, teatre buvo pastatyta kompozitoriaus A. Kreino baletas "Laurensija" ir S. Moniuskos "Halka". Toliau, Banaitis aštriai kaltina teatrą per daug dėmesio kreipiant rusų klasikinėms operoms, nors prieš tai jis ką tik buvo pažymėjęs, jog tai teisinga kryptis. Jis norėtų, jog teatras pasirinktų ką nors iš naujųjų "tarybinių" operų. Ypačingai jam nepatinka, jog LTSR operos teatras "beveik visai nesidomėjo lietuviškos tarybinės operos sukūrimo klausimais... Tiesa, teatras pradėjo paruošiamąjį A. Klenicky operos "Prie Nemuno" darbą, bet jis toli gražu dar nėra šiuo požiūriu nei pakankamai kūrybingas, nei pakankamai aktyvus. Antros nacionalinės tarybinės A. Raciūno operos galutinio sukūrimo klausimų teatro vadovybė nerodo reikiamo susidomėjimo. Tas pats ir su baletu".

Banaitis laiko praėjusio sezo-

už pernykčių metų nuostolius. "Visiškai žemas buvo kombainų išdirbis, daugelis kombainų derliaus metu prastovėjo MTS soduose. Itin prasta padėtis buvo Pagėgių, Klaipėdos, Silutės rajonuose. Ir bus, drg. Monciunsk, šitokia padėtis, iki baudžiavą tęsis. Gal nori lažybų?"

Tarybiniai "lietuviai" tarnautojai

LTSR spauda tik labai reitais atvejais nukrypsta nuo kolūkiečių ir darbininkų. Liepos 19 d. ji uoliai persijojo įtaigų tarybinių politinių atsilikimą, daugiausia tačiau užsipildama rusus. Kaip tai: drg. Titovą, LTSR žemės ūkio ministerija, drg. Gauronskį, sveikatos apš. m-ja, drg. Tombovą, vietinės pramonės m-ja. Jie nepastatę tinkamai partinio organizacinio darbo, kas, esą, pagrindas bet kuriojo įstaigo.

• Liepos 29 d. prasidėjo LTSR laukinių paukščių medžioklės sezonas, bet šautuvus tegali turėti "piliečiai", gavę MVD leidimus. Taigi — rusai užgrobkai naikina LTSR fauną.

• Klaipėdos Butų Valdybai, pereitais metais kovo mėn., buvo paduotas prašymas sutaisyti Pergalės gatvės Nr. 23, namo stogą. Nežiūrint pakartotinių klabinimų, nieks nebuvo daroma. Š.m. gegužės mėn. viršutinio aukšto lubos įgriuvo vos neužmušdamos gyventojų...

• Kuršėnų rajono Gargždėlių apylinkės kolūkis "Kalininas" savo gyvulius, kurie vasarą būna visuomeniški, žiemai suprivatina, išdalydamas atgal į ūkininkų tvartus.

• LTSR "Elta" pateikė smulką kroniką apie Noros Rod paskaitą Toronte, neva perteikdama "Star" komentarą, kad Kanados valdžia neturi kanadiečių kariuomenės siųsti į Korėją.

• Tą pačią dieną kai JAV kongresas priėmė draugiškumo rezoliuciją rusų tautai, Maskvos įsakymu LTSR sovietinė spauda

no premjeros "Mazepos" pastatymą aukšto meninio lygio, (dirigentas M. Bukša, pastatymas J. Grybausko), bet prikiša J. Stašiniui ir Z. Paulauskui svarbiausius išpildytojams. "Halka" turėjus dar daugiau spragų. "Laurensijos" muzikinė pusė (Ch. Potaišinsko) yra "žemiau orkestro lygio". Dėl šių trūkumų pirmoje eilėje esanti kaltė vyriausio LT SR operos dirigento S. Delicjev. Baletas, neturėdamas tinkamos vadovybės, smunkas, bet daug vilčių duodąs naujas baletmeisteris drg. Grivickas, kuris "savo" parodysias ateinančią sezoną. Teatras, neturėdamas vyr. dekoratorių, neturįs tikros dekoratyvinės linijos. Dėlto dekoracijose pasitaiką pavojingi "natūralizmo, impresionizmo atspalviai". R. Songailaitės "Laurensijos" dekoracijose buvo per daug schematizmo, kostiumai buvo per daug puošnūs. Artistai turėtų atkreipti daugiau dėmesio į savąjį grimą.

Ypač įdomi J. Banaičio rašinio vieta, kur jis kalba apie lietuvių dainininkų prieauglį. "Šalia jau gambiai pasireiškusių jaunųjų dainininkų — J. Petraškevičiūtės, J. Stasiūno, Romo Sipario, V. Česlo, R. Tamulevičiūtės, J. Ylienės, įsiliejo retų balsinių dainių bosas A. Lietuviniukas, baritonas V. Rubackis (šiemet puikiai baigęs konservatoriją), gerų balsinių dainių mezosopranai — M. Aleškevičiūtė, E. Gečaitė, baritonas V. Blažys. Žymiai tobulėja jaunieji dainininkai, išpildą atkaklingas roles, kai: S. Paulauskas, A. Satkūnas, K. Silgalis, V. Kavoliūnas, E. Kudobaitė ir kt." Kaip atrodo, mūsų paliktas Lietuvos operos teatras, daugumai žvaigždžių susenus arba išbėgęs į užsienį, visai pasikeitė.

Banaitis taip pat reikalauja, vėl prieštaraujamas savo pirmiesiems žodžiams, pagerinti chora, tik kokybiškai bet ir kiekybiškai. Baletas turįs būti sustiprintas. "Reikia peržiūrėti ir orkestro dalyvių, ypač stygių menines kvalifikacijas ir ji žymiai sustiprinti profesiniu atžvilgiu". Ir tovarišė S. Delicjev tai turįs atlikti kuo skubiausiai.

talpino ištisus puslapius apie "Amerikoninių-angliškųjų interventų piktadarybes pasaulyje". Tos istorijos skamba taip kvailai ir naiviai, kad turbūt tik "Liaudies Balso" skaitytojai pajęgtų joms įtikėti. Nuotraukose parodytos mašinų žudynių vietos, kurios tačiau labiau primena Katiną, Ukrainą negu Korėją.

• Kauno Muzikinis Dramos Teatras turėjo trijų savačių gastroles, aplankė Kedainius, Panevėžį, Pasvalį, Uteną ir kitus rajonus su "Klasta ir Meile", "Vestuvės su Kraičiu" ir kit.

• Vilniaus Juodkiškių, Aštrosios Kirsnos, Šapalų, Onišio rajonai katinami nerangumu mechanizuoti gyvulininkystės farmas. Esą, iki 1955 metų farmos turinčios, pagal komunistų įsakymus, būti mechanizuotos 90%. Šiaulių trestas įrengs girdyklas 776 karvėms. Trys tarybiniai ūkiai įsivedė kabančių kešius pašarui pristatyti. Gotaučiuose ir Tryškiuose net pašaro virtuvės pastatytos (!).

• Vilniaus Akivaizdinio Juridinio Instituto direktorius M. Ogurcov ragina stoti į šią "aukštąją juridinę mokyklą", kuri parengia tarybinio teismo, prokuratūros, advokatūros, notariato specialistus, "aukštą klasifikaciją".

• Liepos 16 d. Vilniuje Tarybinių Rašytojų klube įvyko amerikiečio lietuvių V. Montvilos mirties 10 metų paminėjimas, kaip jis buvo sušaudytas vokiečių okupacijos metu, kaip sovietų agentas. Apie Montvilą, kaip rašytoją, kalbėjo J. Baltušis. Atsiminimus skaitė T. Tilvytis ir J. Butėnas. V. Reimeris ir P. Keidošius paskaitė Montvilos kūrinių.

JA VALSTYBĖS

Voice of America lietuviškojo skyriaus vedėju nuo rugpiūčio 20 d. paskirtas adv. K. Jurgėla, LA IC direktorius.

Zenonas Gailius, vokiečių kacetų kalnys, pereitais metais atvykęs iš Vokietijos į JAV, apsigyveno Čikagoje, kur susirgo ir 7 mėn. išgulėjęs ligoninėje mirė rugpiūčio 25 d. 4 val. p.p. Palaidotas rugpiūčio 29 d. Jam tebuvo vos 26 metai.

V. Augustino Lietuvos vaizdų albumas jau pradėtas spausdinti. Dr. A. Šerkšnas paskelbė atidaras Amerikos lietuvių vaikams Lietuvių Kalbos Mokyklą Mokytiš Namie. Specialiai paruoštos pamokos bus siuntinėjamos paštu, už visą lietuvių kalbos, L. istorijos, geografijos ir l. kultūros vieno skyriaus kursą imant \$25.

Alicia M. Cizas, studijavusi Heidelbergo universitete, baigusi ispanų, rusų ir anglų kalbų studijas, 1949 m. atvyko į JAV. Gavusi stipendiją Michigano universitete, po metų baigė kalbų skyrių, gaudama diplomą su pasižymejimu.

Henrikas Solominas, baigęs Heidelbergo universitetą mediciną, 1950 m. atvyko į JAV ir įsikūrė Warren, Ohio, kur ligoninėje atlieka reikalaujamą praktiką; tuo pačiu metu ruošiasi egzaminams gyd. praktikai gauti.

Povilas Butkys, sėkmingai baigęs inžinerijos kurso pirmus m. Mississippi kolegijoje, kur savo kurse buvo vienas iš pirmųjų. Per vasarą uždirbęs reikiamą sumą pinigų, galvoja ten pat studijas tęsti.

Lietuviai kariai Korėjoje

Sunku pasakyti, kiek Korėjos kare dalyvauja lietuvių. Bet nemaža jau užmuštų ir grįžusių sužeistų. Grįžusieji pasakoja įvairių pergyvenimų, kuriuos klausant net širdis ima. Bet kagi, frontas, kovų sukūrį reikia visko matyti ir pakelti.

Netrukus grįžta į Worcesterį Korėjos fronto dalyvis psk. Juozas Staračėna. Stoją į JAV armiją 1950 m. rugpiūčio mėn., o Korėjos frontą pamatė š.m. kovo mėnesį. Prieš išvykdamas, baigęs Amerikos armijos NCO mokyklą kursą ir gavo puskarininkio laipsnį. Pateko į 24 "The Victory Division". Apie gegužės mėn. Korėjos frontą buvo sužeistas, vykdydamas žvalgybinį uždavinį ne-

HAMILTON, Ont.

TAUTOS FONDO GEGUŽINIŲ APYSKAITA
1951 m. liepos mėn. 15 dieną:

Pajamos:
1. Aukos prie įėjimo atvažiuojusių savo priemonėmis po 50c \$129.50
2. Gauta už bilietus autobusais 113.—
3. Už parduotus pinigines loterijos 602 biliet. po 25c. vienas 150.50
4. Gauta iš šaudymo 23.—
5. Bufeto pelnas 150.11

Viso \$566.11

Išlaidos:
1. Sumokėta už 3 autobusus \$70.50
2. Išmokėta loterijos premijoms 50.—
3. Išmokėta italų orkestrui 60.—
4. Loterijos bilietų atspausdinimas 9.35
5. Už 4 egz. Jurgėlos "Sparnuoti lietuviai — Darius ir Girėnas" premijoms 6.84
6. Už 4 keliones lengva mašina į gegužinės vietą ir šaudymo vadovui pusę atlyginimo už praleista darbo dieną (\$5) 12.—
7. Srateliai, taikiniai ir kita smulki medžiaga 6.93
8. Už bilietų auktojams spausdinimą 1.63

Pajamų \$566.11
Išlaidų 217.27

Grynas pelnas \$348.84

1951 m. rugpiūčio mėn. 15 dieną:

Pajamos:
1. Aukos prie įėjimo iš atvažiuojusių lengv. mašinomis 410 svečių \$205.—
2. Gauta iš 59 asmenų atvykusių autobusais 59.—
3. Už 355 loterijos bilietus po 12,5c vienas 44.37
4. Rasta gegužinės aikštėj 0.50
5. Bufeto pelnas 133.32

Viso \$442.19

Išlaidos:
1. Sumokėta italų orkestrui \$55.—
2. Sumokėta už 2 autobusus 46.50
3. Sumokėta už 2 knygas įteiktas geriausiems šauliams VII. 15 d. gegužinėje 4.—
4. Už 3 keliones į gegužinės aikštę 4.90
5. Bilietai loterijai ir kitos smulkios išlaidos 3.89
6. Laimėjimai loterijai 5.65
7. Tautiniai kaspinėliai 5.90
8. "TŽ" už skelbimus bei padėkas 20.—
9. "NL" už skelbimus bei padėkas 20.—
10. Radijo valandos vedėjui p. Simonavičiui už skelbimą 5.—

Pajamų \$442.19
Išlaidų 170.84

Grynas pelnas \$271.35

TF Kanadoje Hamiltono Atstovybė.

Hamilton, 1951 m. rugpiūčio 25 d.

Iš lietuviškojo pasaulio

tolie Yongdong miesto, vidurinėje Korėjoje.

J. Staryčėna buvo gavęs išvalgyti vieną kaimą. Jame nieko neradęs, patulis nuėjo toliau, perėjo upę, kur staiga pasipylė kulkų kruša ir granatos. Staryčėna su keliais vyrais teišspruko iš to pragaro. Tik pasiekęs dalinio vietą, pajuto rankoj skausmą. Dešinė liko kulkų sukopota ir smarkiai kraujavo...

Psk. Staričėna už drąsą ir pasiaukojimą apdovanotas Garbės Kario sužeidimo ženklu, artimų kautynių medaliu, smulkių pestininkų ginklų pirmos klasės šaulio ženklu, geros tarnybos medaliu. Netrukus pagijęs jis vėl dalyvavo kautynėse už 38 paralelės.

Apie jį labai gerai atsiliepė ir Worcesterio spauda, įdėdama aprašymą, atvaizdą ir kelias mintis. Jis pareiškė karo koresp. Korėjoje, kad esąs patenkintas, jog gali kovoti ir net aukotis už tautos laisvę, tikėdamas atsilyginti komunistams už jo kankinamą Tėvynę.

Jis buvo Meno Mėgėjų Ratelio Worcesterio uolus narys.

Kitas lietuvis sužeistas worcestrietis, rugpiūčio mėn. pirmomis dienomis yra kapitonas Stasys Bagdonas. Jis jau buvo sužeistas per antrą pasaulinį karą pacifičiais kraštuose. Ten kovojo du metus su 27 divizija. Dabar vėl sunaikintas Korėjoje, kur nuvyko apie balandžio pabaigą.

Kpt. S. Bagdonas yra labai visų gerbiamas, laikraščiai apie jį rašė ir nuotrauką įdėjo. Reikia tikėtis, kad jis taip pat sugrįš.

Ats. j. psk. Bal. Brazdžionis..

VOKIETIJA

Bad Aiblingene susirinkę užsieniečių estų, jugoslavų, lietuvių, latvių, lenkų, rusų, slovaku, čekų ir vokiečių atstovai priėmė vieningą išraišką šokių individualumui". E. Kepalaitės koncertus pianinu lydi ir piano solo duoda žymus vengrų muzikas Bela Dolesko.

— Liepos 22 d. gyvenantieji Sydnejuje ir jo apylinkėse inžinieriai ir architektai įsteigė Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos skyrių. Valdymo išrinkti šie inž. pirm. B. Daukus, sekret. V. Buževičius ir kasin. J. Jonaitis. Netrukus ruošiamas įsteigti panašų skyrių ir Melbourne. Šiuo reikalu čia ypačingai darbuojasi arch. K. Mieladazys.

Bronius Zumeris.

Rugsėjo 8-sios, Tautos Šventės, proga Tautos Fondo Atstovybė nuosirdžiai sveikina visus susipratusius Kanados Lietuvius ir linki laimingai ir skubiai sulaukti visų mūsų bendro idealo — prisikėlimo Nepriklausomos Lietuvos.

M. Arlauskaitė,
TF Atstovė Kanadoje.

Hamiltono liet. mokykla pradeda darbą

Hamiltono Lietuvių Vyskupo Valančiaus Vardo šeštadienio mokykloje 1951-52 mokslo metai prasideda š.m. rugsėjo 8 d. šia tvarka:

1. Rugsėjo 8 d., 10 val. ryto iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčioje, 60 Dundurn Str. N.

2. Po pamaldų parapijos salėje, po bažnyčia, vaikų registracija ir pasikalbėjimai.

Visi vaikai ir pamaldas susirenka 15 min. anksčiau. Kviečiami visi tėvai ir kas tik gali pamaldose dalyvauti.

3. Sekantį šeštadienį, rugsėjo 15 d. 9 val. ryto, visi vaikai susirenka pamokoms į St. Mary's mokyklos patalpas, 80 Mulberry Str. W., tuoj už Park Str. Mulberry Str. N. prasideda iš Jame's Str. N. ties kareivinėmis.

Tikiu, kad šiais metais Hamiltono neliks nei vienos šeimos, turinčios mokyklinio amžiaus

vaikų, kuri sulaukėtų savo sūnų ar dukrą nuo lankymo lietuvių mokyklos.

Gal neužilgo ateis toji diena, kada bus laisvas kelias į brangią tėvynę. Mūsų visų yra šventi pareiga grįžti, tam turime ruoštis visi, o ypač priaugncioji karta jaunimas.

Tad visi į darbą!

Mokyklos Vedėjas.

WINNIPEG, Man.

Winnipegiečių dėmesiai

Š.m. rugsėjo mėn. 9 d. 6.30 val. po pietų Lietuvių Klubo patalpoje, 240 Manitoba Ave., įvyks Tautos šventės minėjimas.

Visus tautiečius prašome atsilankyti į šią, mums lietuviams taip brangią eventę.

Valdybos įgaliotas sekr.

V. Rutkauskas.

LIETUVIAI PIETŲ AMERIKOJE

Bus atgaivinta Pabaltijo

valstybių Bičiulių Draugija

Pabaltijo tautų tragiškam birželui paminėti komisija, su konsalais priešakyje, liepos 10 d. Šveicarų klube suruošė Sao Paulo gubernatorių protokolo šefui Dr. Miguel Franchini Netto garbei iškilmingus pietus. Jų metu kalbėjo estų konsulas p. Zauka ir LSB valdybos narys p. Stasys Vancevičius, dėkodami Dr. Netto už nuosirdžią ir įspūdingą kalbą Pabaltijo tautų Genocido dienos minėjime Valstybiniame teatre. Pietuose dalyvavo, kaip garbės svečiai, Dr. Cynesio Rangel Pestana, prieš karą veikusias Pabaltijo Valstybių Bičiulių Draugijos garbės pirmininkas, apdovanotas Gedimino II laipsn. Dr. Pestana pareiškė atgaivinti sąjaučiamus Pabaltijo Bičiulių Draugiją ir drauge su ja tikisi prisidėsias prie Pabaltijo valstybių išlaisvinimo.

Lietuviški pusvalandžiai per Sao Paulo radio.

Lietuvių Sąjungos Brazilijoje valdybos nario Stasio Vancevičiaus pastangomis, Sao Paulo ra-

diofonas sutiko duoti nemakomai per radio lietuvišką pusvalandį du kartus per mėnesį. Programai nustatyti sudaryta komisija iš K. Ambrazevičiaus, kun. P. Ragažinskio ir St. Vancevičiaus. Pranešinė St. Vancevičius. Šio pusvalandžio atidarymas jau įvyko liepos 17 d., Dariaus ir Girėno ar Išeivių Dienos proga. Pritaikintas tai dienai kalbas pasakė konsulas p. A. Polištaitis ir kun. P. Ragažinskas. Dainavo socialistai K. Ambrazevičius ir V. Laurinaitis, o taip pat Alekso Ambrozaičio vedamas Katalikų Bendruomenės choras.

Tėvas Bružikas, SJ, su misijomis lankęsis Brazilijoje, rugsėjo pradžioje grįžta į Urugvajų. Montevideo misijos prasidės rugsėjo 16 d. Po to vyks į Buenos Aires, Rosario, Cordoba ir kt.

Seselės Prancišketės Sao Paulo priemiesty Vila Zelina rugpiūčio 28 d. atšventė savo įsikūrimo 10 metų sukaktį. Jos turi ir noviciatą, kurio dėka per tą laiką seselių skaičius padidėjo 21.

J. V-tė.

Dabartinis gyvenimas Lietuvoje

ELTOS SANTRAUKA

(Tęsinys iš Nr. 34 (87))

I Rusiją eina transportas po transporto

Visa Lietuvos pramonė subordinuota rusų pramonei. Net patys sovietai neslepia, kad tokie transportai eina, apie jų skaičių ir dydį betgi nutylėdami arba stengdamiesi juos atsverti pranešimais apie "brolišką pagalbą draugiškų respublikų" traktoriais, ž.ū. mašinomis ir tt. O apie pyliavų didumą iš Lietuvos į Rusiją visai tylima, tik retkarčiais prisitariant, kad iš Kauno, Lentvario ir kitur buvo pasiųsti keli vagonai vinių, mėsos siuntos iš Panevėžio į Kuibyshevą, "Metallo" duoklė Stalingrado elektrinėms žemės gręžimo agregatai iš Liet. Tiekimo bazės, iš N. Vilnos dažymo priemonės ir tt. N. Vilnos fabrikas "Žalgiris" gavo užsakymą padaryti gręžimo stakles Cimlensko vandens mazgui, Kuibyshevo ir Stalingrado hidroelektros stotims. Liejyklos ir mechanikos skyriai parinko pačius geriausius gaminius. Naujai pastatytam M. V. Lomonosovo vardo Maskvos universitetui Jonavos baldų fabrikas gamina spintas ir stalus, taip pat pagamino 700 kėdžių Maskvos konservatorijai ir tt. ir tt., nekalbant jau apie pyliavas javais, pieno ir mėsos produktais, mišku...

Kaip "žydi" gyvenimas kolchozuose

Dar 1940 m. birželio 22 d. Gedvilas per radiją skelbė, kad "R. armija atėjo į mūsų kraštą ne mūsų gyvenimo santvarkos keisti ar įvykdyti kokios okupacijos, o tik apsaugoti mus nuo karo pavojaus ir padėti mums išlaikyti nepriklausomybę". Toks pat bolsėviškas melagis pasirodė ir agr. M. Mickis, paskelbęs, kad "kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra pragyvenimo šaltinis, o ne spekuliacijos objektas, garantuojama jos visišką neliečiamybę". Taigi, jau "garantavo" ... įvesdami tokią baudžiavą, kokios Lietuva dar niekad nėra regėjusi. Tiesa, kai kur vienkieniai dar neišdraskyti, tačiau neabejojama, kad šie metai greičiausiai bus paskutiniai gyventi savo namuose. Sudarius kolchozus, daug kur ūkininkai turi eiti šerti galvijų ar kitų prievolių atlikti net kelis km. Dirvonuoja apskritai 1/3 žemės, o kitur — iki pusės. Ypač puolama vienkienijų sistema, "buožės". Ne tik "Tiesa", bet net pati "Pravda" kartais (pvz., V. 17 vedamajame) šaukia, kad "kolektyvininkų masės turi būti išvalytos nuo buožių, kurie į jas daug kur pralindo". O "išvaloma" tuo būdu, jog beveik visi jie iš kolchozų išmetami (gerai, jei dar taip), bet dažniausiai pasiunčiami į Sibirą. Taip jau "išvalyti" veik visi "buožės" apie Dusėtus, Rokiškį, Zarasus, Suvalkų kraštą ir tt. Kolchozų tikslas — išnaikinti ūkininkus, palaužti valstiečių atsparumą, nes tai buvo ir tebėra lietuviškiausios ele-

Sovietinės mokyklos Lietuvoje

Liepos mėnesio viduryje LTSR spaudoje buvo paskelbtos esamų mokyklų programos ir įstojimo sąlygos, dažniausiai pabrėžiant, jog gali įstoti visi TSRS piliečiai, matyt turint galvoje iš Rusijos plūstančius rusus ir žydus. Lietuviškumas, kaip žinoma, daugiausia užsiliko Vilniaus Pedagoginiame Institute, Vilniaus V. Dailės Institute, LTSR Konservatorijoje, Vilniaus Taltat-Kelpšos vardo Muzikos Mokykloje ir Vilniaus-Miškų Technikume.

Vilniaus Pedagoginiame Institute veikia šie fakultetai ir specialybių kurtai: pedagogika ir logika-prichologija; istorija; lietuvių kalba ir literatūra; rusų kalba ir literatūra; užsienio kalbos — anglų, prancūzų, vokiečių ir ispanų; fizikos-matematikos (specialybės: fizika ir matematika); gamtos mokslų (specialybės: biologija ir chemija); geografijos. Institutui priimami asmenys 17-35 m. amžiaus, pirmenybę teikiant R. armijos veteranams. Tik išlaikę stojamuosius egzaminus A arba B gaus valstybinę stipendiją. Institutas randasi Vilniuje, Aušros Vartų 9.

Dailės Institutas — Tiesos gt. 4 — susideda iš 6 skyrių: tapybos-monumentalinė, teatro dekoracijos ir freskos, mozaika bei vitražai, grafikos-molbertinės, knygų apipavidalinimo ir iliustravimo, plakatu, skulptūros-molbertinės, monumentalinės bei dekoratyvinės, architektūros, dailiosios keramikos, dailiosios tekstilės fakultetai. Mokslas prasidės spalio 1 dieną.

Vilniaus Konservatorija yra Gedimino gt. 38. Joje yra penki skyriai: fortepijono, orkestrinis, vokalinis, dirigavimo bei kompozicijos. Mokslas trunka penkis metus.

Taltat-Kelpšos Muzikos Mokykloje dėstomi panašūs dalykai, bet reikalaujamas mažesnis pasirušimas įstojant ir priimami nuo 14 metų amžiaus.

Žymią rolę LTSR vaidina ir **Klaipėdos Mokytojų Institute** — Donelaičio gt. 4 — dėstomi beveik tie patys dalykai, kaip ir Vilniuje, pažymint, kad mokslas tęsiasi tik du metus. Priimami TSRS piliečiai.

Tebeveikia **Kauno Veterinarijos Akademija** — Tilžės 18, Vilniaus Miskų Technikumas — P. Cvirkos 23, Vilniaus Bibliotekos Technikumas — Žemaičių 6.

LTSR Žemės ūkio Ministerijos Kadru, Parengimo skyrius

skelbia 10 Žemės ūkio Technikumo atidarymą:

Vilniaus Žemės ūkio Technikumas ruošia laukininkystės ir sodininkystės jaun. agronomus ir bitininkus. Ši mokykla randasi Selių gt. 50. Oandų gt. 12 Technikumas ruošia ž.ū. mechanizacijos, statybos ir elektrifikacijos specialistus.

Kauno sodininkystės-daržininkystės Technikumas Frėdų ruošia sodininkystės ir laukininkystės agronomus, o antrasis Kėstučio 1 — buv. Darbo rūm. — ruošia žemėtvarkos technikus.

Gruzdžiūse paruošiami veterinarijos felceriai; **Joniškelyje** — jaun. agronomai; **Marijampolėje** ruošia zootechnikus; **Klaipėdoje** — Paupio vieniemyje — taipgi zootechnikai, j. agronomai ir veterinarijos felceriai. **Antaviliūse** (Vilniuje) taipgi zootechnikai. **Panevėžyje** ruošia hidromeliacijos technikus. Apmokymas technikuose — 4 metai, bitininkystės — 3 metai.

Kauno Politechnikumas prima norinčius studijuoti Mechanikos Fakultete — mašinų technologiją, pluoštinių medžiagų technologiją, pramonės šiluminę energetiką, automobilius. Elektrotechnikos fakultete — pramonės elektrofizika, elektros stotys, tinklai ir sistemos. Cheminės Technologijos — silikatai, maisto produktai, organinės medžiagos, durpynų eksploatacija.

Statybos fakultete — pramoninė ir civilinė statyba; žemės ūkio statyba, architektūra. Hidrotechnikos fakultete — hidro-technikinė statyba, vandentiekis ir kanalizacija, automagistralės ir miestų keliai. Sakoma, kad „dauguma studentų aprūpinami stipendijomis ir bendrabučiais“. Pažymima, taip pat, kad labai lengvomis sąlygomis priimami aspirantūron šiose specialybose, kas reiškia nepaprastą trūkumą — organinės chemijos, fizikoj, metalų technologijoj, pramoninė elektrofizikoje, garo ir dujų turbinų, durpių eksploatacijos, statybos administracijos.

Būsimieji profesoriai pirmoj eilėj turi išlaikyti egzaminus iš „marksizmo leninizmo, specialybės ir svetimosios kalbos“.

Vilniaus universitetas liepos 17 d. pranešė tarpininkausius norintiems studijuoti visoj eilėj Maskvos ir Leningrado mokyklų. Taip pat ir Vilniaus universitetas kviečia stoti profesūron ypatingai šiose specialybose: lietuvių kalba, literatūra, istorija, fi-

zikinė chemija ir geografija bei kaikurios medicinos sritys. Pažymima, kad prie prašymo būtų prijungta: „1. Patvirtintas kadru įskaitos lapas su fotografijomis; 5. pažymėjimas apie karinę prievolę, 6. Gamybinė ir visuomeninė-politinė charakteristika iš paskutinės darbovietės...“

Valstybinis Kūno Kultūros Institutas smarkiai reklamuoja priimamus studentus. Jis randasi Kaune, Sporto gt. 10. Ypatingi apribojimai nepažymėti.

Respublikinė Medicinos Sėsių Mokykla, veikia Vilniuje — Žymanto 4. Mokslas trunka „dvejus ir trejus metus“.

Vilniaus universitetas paskelbė, kad rugsėjo 18 d. 18 val. di-džiojoje Fizikos Auditorijoje, Naugarduko gt. 22, įvyks Kauno Politechnikos doc. J. Matulionio disertacija matematikos mokslų kandidato laipsniui įgyti tema „Aukštoji matematika (vadovėlis) viešas gynimas“. Oficialiais oponentais bus prof. Zigmars Žemaitis ir doc. P. Katilius.

Vilniaus Dešimtmetė Muzikos Mokykla prie Taltat-Kelpšos vardo Muzikos Mokyklos, skelbia ruošianti kadrus konservatorijai, priimdama gabius (nepa-ruoštus) 7 metų vaikus. Mokykloje yra fortepijono, violončelės, fleitos, obojaus, choro skyriai. Kartu mokykloje praeinama bendras lavinimas lietuvių kalboje. Nuo V klasės mokamos stipendijos. Stojančių patikrinama klausia.

Amus.

Surastas P. Skolynos portretas

Padujos universiteto senovishkoje salėje viršutinėje eilėje tarp lenkų rašytojo J. Kochanowskio ir pirmojo Maskolijos medicinos daktaro P. V. Postnikovo užsiliko pirmojo Vilniaus spaustuvininko portretas su užrašu viršutinėje portreto dalyje: Francisus Skoryna de Poloczko, Rutheno. 1512. Popiežiaus tautinis delegatas gudams Vokietijojejė dek. kun. M. Maskalik nufotografavo šį retą portretą ir įdėjo į laikraštį „Božym Ślacham“, kuris leidžiamas Paryžiuje. Dabar Sorbonos universiteto archyvuose ieškoma iki šiol dar niekur nepaskelbtą Dr. Skarynos kalba lotyniškai, pasakyta studentams, kurie domėjosi knygų spausdinimo reikalais ir buvo sudarę ratelį. Jo pirmininku buvo išrinktas atvykęs iš Padujos Skaryna. Iš Paryžiaus Skaryna nuvyko į čekų Prahą, o iš ten grįžo į gimtąjį Vilniaus miestą.

Neleiskim išniekinti vėliavos!

Kautynės vyko visu įtūžimu prie Joniškėlio. Dalis mūsų gurguolės atkirsta. Bolševikų puolimas aštrėjo, iš miško plaukė naujos jėgos, kurios puolė visu atkaklumu. Ugnis pragariška. Kalba tik lengvieji pėstininkų ginklai. Ugnies kvatojime pasigirsta moters šauksmas: „Vyrai, neleiskim išniekinti vėliavos“. Atskiroj gurguolėj turėjome puikų mūsų trispalvę. Tai šaukė, bėgdama, telefonistė Marytė. Ji bėgo per kulku krušą prie vėliavos, o po jos kojų krito negyvas V. perversas keletos kulku. Ji nesėsi per kautynių lauką vėliavą prisispaudusi prie krūtinės.

Didesnių jėgų spaudžiami iš Joniškėlio pasitraukė, palikda-

mi keletą žuvusių. Marytė buvo nesužeista, o su ja ir mūsų vėliava. Ji liko mūsų partizanų vėliavnešė.

Po daugelio susidūrimų su bolševikais, Marytė liko Biržų miškuose su mažu būreliu vyrų, o mes po Saločių kautynių pasiekėm Latviją.

Marytės žygis uždegė mus, pavergė, nes moters pasiryžimas lieti į ugnį ir gelbėti vėliavą — mus skatino netik neleistį niekinti vėliavos, bet ir mūsų tėvų kapų neprašytiems svečiams.

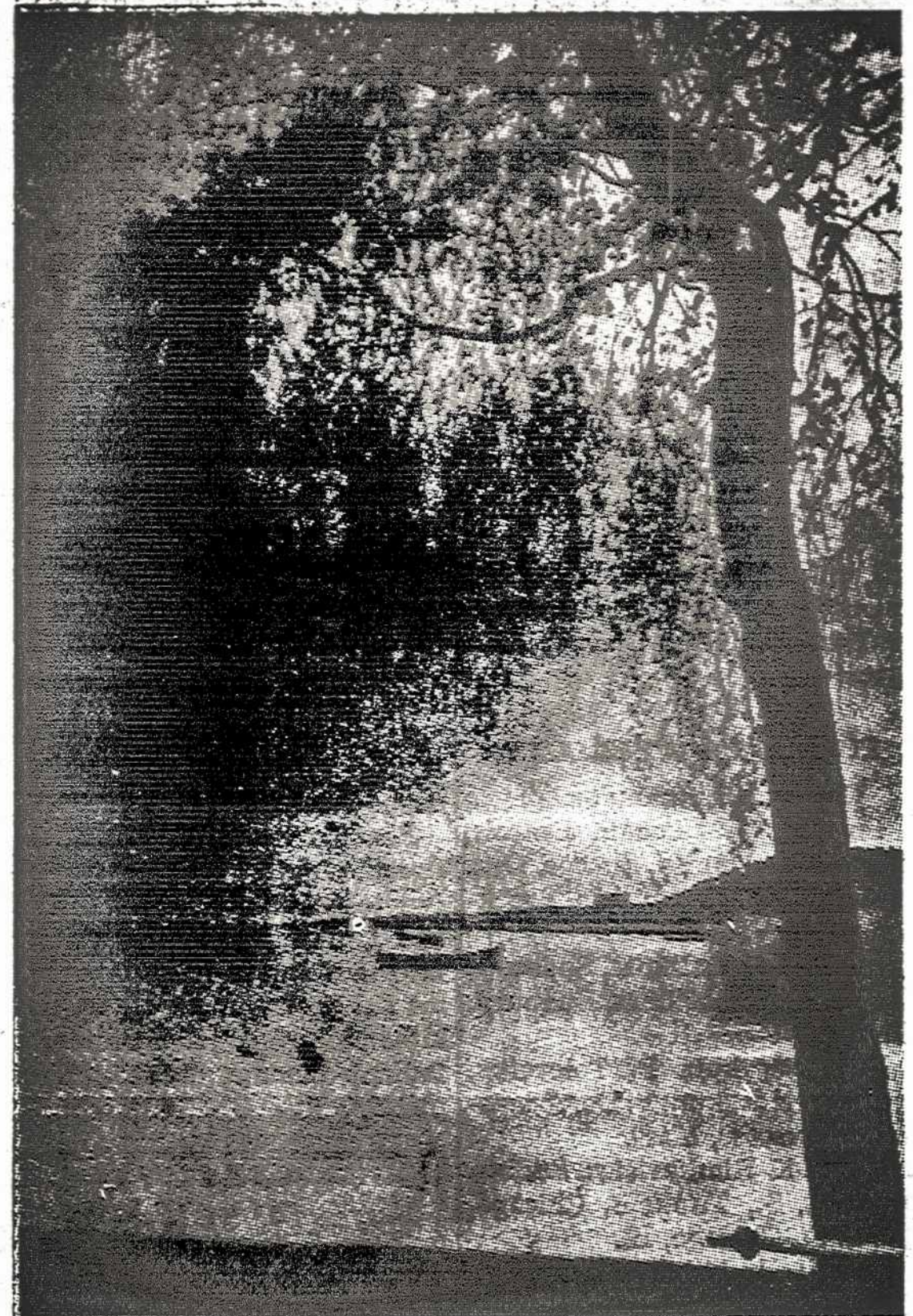
Rom.

„Vyrai savo charakterį geriausiai parodo tuo, ką jie laiko juokinga“.

Goethe.

„Vargas pasauliui, kad žiopiai yra 100% ištikimi, o išmanantieji pilni abejonių“.

Bertrand Russell.

Trakų ežero piliis

Pelėsiais ir kerpe apaugus aukštai, Trakų štai garbinga piliis! Jos aukštus valdovus užmigdė kapi, O ji tebestovi dar vis. Bet amžiai bėga, ir griūvančios sienos Kas dieną nyksta, apleistos ir vienos! ...

(Maironis)

FAUSTAS KIRŠA

MIRTIS

MAČIAU, kaip lydeka pagavo aukso žuvį, Vandens lėlijos pridengė grobuoni. Žuvėdra alkana panėrė vandenin. Ir lydi pagriebė ir išnešė krantan.

Mėlsvoj padangėj sukėsi erelis Ir kritęs kaip akmuo žuvėdros kraują lakė. Aš jį ugnies švieu nūdėjau mirtinai... O Dieve, pasakyk, kurį mus nubausi?

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Kun. Vincas Endriūnas, Sv. kun. Bosko Salezietis, iš Goshen, N.Y., JAV, persikėlė gyventi į Elizabeth, N.J. Visais Tėvus Saleziečius ir „Saleziečių Balsą“ liečiančiais reikalais kreiptis į jį jo naujojo adresu, būtent: Rev. Vinc. Endriūnas, 240 South St., Elizabeth, N.J.

Mūsų leidejų dėmesiai

Prof. Watson Kirkconnell Toronto universiteto leidyne „University of Toronto Quarterly“, July 1951, paskelbė straipsnį „New Canadian Letters“. Jis daro ukrainiečių, vokiečių, menonitų, islandiečių, gudų ir žydų kalba išleistų leidinių apžvalgą. Daugiausia suminima ukrainiečių leidinių. Tačiau ne visi leidejai prof. W. Kirkconnell savo leidinius siuntė. Lietuvių kalba 1950 mt. taip pat buvo išleista leidinių, bet jie neminimi, nes nebuvo pasiųsti. Ateity visi Knadoje pasirodę leidiniai, knygų anglų ar lietuvių kalba, lietuvių išleisti, turėtų būti siunčiami recenzentui šiuo adresu: W. Kirkconnell Prezident, Acadia University, N. S.

„Jaunuolių maldos“ mokykliai amžiaus jaunuokėnei pritaikyta maldaknygė, jau atspausdinta. Paruošė kun. P. Kirvelaitis, išleido Edv. Vilutis, 3808 Alder St. E., Chicago, Ind.

Pranešimas Knygos Bičiulių Klubo nariams

Antroji Knygos Bičiulių Klubo nariams skirtoji knyga Jurgio Savickio novelės „Raudoni batukai“ — jau, išleista ir išsiuntinėta visiems klubo nariams. Atskirai perkant šį 134 psl. knygą kainuoja \$1.50. Sekančioji knyga — Nelės Mazalaitės apysaka „Mėnuo, vadinamas medaus“ — jau renkama. Šią knygą klubo nariams bus galima atiduoti rugsėjo mėn. pabaigoje ar spalio mėn. pradžioje. Tai bus virš 250 psl. knyga, kurią klubo nariai gaus perpus pigiau, negu ji kai-

nos ne klubo nariams. Puikusis Jurgio Jankaus romanas „Paklydę paukščiai“ taip pat atiduotas į spaudą, ir po poros mėnesių pasieks skaitytojus.

Visus klubo narius maloniai prašome paraginti savo pažistamus rašyti į Knygos Bičiulių Klubą. Tuo bus aktyviai prisidėta prie lietuviškų raštų išleidimo. Klubo nario mokestis, kaip žinoma, yra \$5.00, o naujausių knygų gaunama daugiau kaip už \$8. Mokestis siunčiamas šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

Nauja knyga apie Fatimą

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos „Marija kalba Pasauliui“, didelio formato, 264 psl., paveiksluota, kaina \$2. Tai aprašymas Marijos pasirodymo Fatimoje 1917 m., bei jos pareiškimų.

Italų kalboj ją parašė prof. dr. L. Gonzaga da Fonseca. Netrukus ji buvo išversta į portugalų (du vertimai), prancūzų, anglų, vokiečių ir lenkų kalbas. Italų kalba jau išėjo 10 laidų, vokiečių k. — 9 laidos, išspauduota daugiau 70.000 egzempliorių. Lietuvių kalbon išvertė ir išleido kun. M. Vembrė, kalbą taisė rašyt. St. Santvaras, spausdino „Darbininko“ spaustuve Brooklynne, N.Y. Knygą galima užsisakyti adresu:

1. Fatimos knyga, 122 Canton St., Stoughton, Mass.,
2. „Darbininkas“, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N.Y.

Pasaulio liebrai už Lietuvą

Pasaulio liberalų internacionalas, kurio centras yra Londone, atskiroj leidinių serijoj pirmuoju numeriu išleido brošiūrą, pavadinantą „Už geležinės uždangos“, kurioj įdėta jų pirmojo sekretoriaus lietuviu prof. St. Zymanto informacija apie „Pabaltijo tragediją“ ir bolševikinimą mūsų krašte. Jame ypačiai akcentuojama daugelio negirdomis praleista ištirauka iš vad. „liaudies seimo“ 1940 m. liepos mėn. priimto nutarimo, kad „dabar liaudies, padedama galingos raud. armijos... įkūrė savo kęstę vienienelę tikrą tvarką — sovietinę sistemą“. Ir tik tada, kai panašiu pavyzdžiu panašį „tikrą tvarką“ — su raud. armijos pagalba buvo įvesta Lenkijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, — tik tada pasaulis pradėjo suvokti, ką tat iš tikrųjų turi reikšti.

Genocidų aukos

Nors kai kas ir buvo prieš tokio leidinio išleidimą, tačiau galiausiai Latvijos Tautos Fondas išleido 545 psl. leidinį „These Nemmes Accuse“, kuriame surašytos visų 34.000 1940-41 m. į Sibiją išvežtų latvių pavardės. Ten prisimintas ir bendras lietuvių likimas.

Vokiečių „Wiesbadener Tagblatt“ Nr. 167 įsidėjo iš Berlyno pranešimą, kad į V. Vokietiją gražinti 14-21 m. amžiaus 109 vaikai, kurie 1944-45 m. buvo išgabenti į Lietuvą, Latviją ir S. Sąjungą. Šiuo metu jie yra sulekti Reinhazo pily prie Schmiedelbergo. Berniukai ir mergaitės, kurie buvo priversti Rytuose dirbti ūkininkų sodybose, daro šurpų įspūdį ir yra visiškai apieleistai.

Naujas gudų laikraštis

„Bielaruski Patryjot“ leidžiamas gudų patrijotų susivienijimo. Prancūzijoje taip pat įsteigtas naujas gudų laikraštis „Za Volu“ — Už laisvę, kurį leidžia gudų spaudos fondas Prancūzijoje, talkininkaujant tokiems pat fondams Belgijoje ir Anglijoje.

Redakcijai prisiusta

Jurgis Savickis „Raudoni batukai“, novelės. Išleido Gabija 1951 m. 134 psl., kaina \$1.50. Dail. V. Adamkevicius. Knyga gaunama: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. ir pas platintojus.

mentas, nekenčias rusų, ir kolchozuose juos pristatyti visokiai kontrolei, kur jie būtų dieną naktį sekami. Tačiau trūksta kadru, todėl vien šiais metais nuspręsta truks plýs jų paruošti per 40.000.

Kaunaitė, KP c. k-to moterų skyriaus vedėja, paskelbė, kad jau veik visuose kolūkiuose įkurtos vad. „moterų tarybos“, į kurias įtraukta apie 20.000 „aktyviųjų“. Centre figūra laikomas kolūkio brigadininkas, kuris turi organizuoti varžybą, pakelti derlių ir tt. Pavyzdingu laikomas kolūkis „Lenino keliu“ Mažeikių apskrityje, kuris giriasi turis apie 3000 ha žemės, 270 darbingų kolūkininkų, 4 lauko brigadas, 195 arkliai, 90 karvių ir tt. Pajamos per metus — 275.000 rublių. Užtat išsiųsusi dirba net 27 žmonių agitatorių „brigada“, kuri tik rečia ant kitų, atseit — juos agituoja. Vadinasi, 10 žmonių tenka vienas agitatorius. Bet ir čia bolševikai apkalino brigadininką Joną Janušikį, kad „be leidimo“ davė Radvilui ir Molui kelis maišus pašaro. Seniau iš ūkininkų tokio pašaro galėdavai gauti į valias, o dabar — tai jau bausis „valstybės turto grobstymas“.

„Žydinčios Sov. Lietuvos“ filmoj, rodytoj ir Kanu mieste Prancūzijoje per tarptautinį festivalį, buvo pavaizduotas kolūkio gyvenimas netoli Jonavos. Bet tai greičiausiai ir viskas, ką bolševikai čia gali parodyti. Kituose — sąlygos žiauriausios.

Pavasarinės sėklos ypač trūko Klaipėdos ir Kauno srityse. Švenčionių rajone sėklos turėta vos 40%. Vilniaus srityje ypač atsilikusi gyvulininkystė. Tik pusė gyvulių turi šiltus tvartus (užtat popieriuje — veik visi...), Kretingos rajone stipu lauke apie 60% gyvulių, daug kur trūko pašarų.

Tvarka visur bolševikiška

Klaipėdos srity kolūkiai — tai net oficialiai konstatuojama — turėjo visus reikalingus sėklų. Dėl to apkalinti „kenkėjai buožės“. Tas pats Eišiškių rajone. Zarasų rajone — pusė sėklos netiko sėjai, nebuvo pravalyta nė vieno centnerio linų sėklos ir tt. Vilniaus rajoną 94% sėklos buvo rasta netinkamos dėl negrynumo. Šalčininkų rajone — visos su žolemis ir tt. Miško „tėvynė“ nė viena sritis neišvežė laiku net per 60%; mažiausiai išvežta Klaipėdos srity, daugiausia — Vilniaus. Buvo visa eilė fiktyvių kolūkių — tik popieriuje — Sirvintų, Vilniaus ir N. Vilniaus rajonuose. Apie 300 kolūkių visai neturėjo gyv. fermų. Trūksta visokių dalių, vinių, anglių. Bet net sandėliuose tokių dalių nėra. Tai tokia kolūkių tikrovė. Už viską, žinoma, bėda verčiama „buožėmis ir nacionalistams“, šnipinėti verčiami visi kolūkių pareigūnai. Raikomų sekretoriai ir vykd. komitetų pirmininkai įpareigoti patys asmeniškai sekti ir pažinti kiekvieno kolchozo pirmininką, brigadininkus ir fermų vedėjus.

Trūksta visko

Tik viename Vilniuje turėjo nutraukti „kursavimą“ 10 taksijų, nes nėra nei padangų, nei dažų, nei reikalingų dalių. Lazdijų rajoną yra apie 60 kolchozų, bet jie niekur negali gauti reikalingų

dalių ir turi kreiptis į privačius amatninkus, už 2 ratų pataisymą gaudami mokėti net centnerį rugių. Užsimušdamas negalėsi pataisyti laikrodžio: trūksta dalių, galiausiai ir pati „dirbtuvė“ gavo užsidaryti pusei metų.

Net sostinėj Vilniuj negalima gauti pirkti vinių, tolio, cemento, net kreidos. Matyti, tai vis „buržujiški“ prietariai, todėl jų niekas nepristato. Įsakyta, kaip nacių laikais, rinkti metalo laužą. Bet tokia Kauno mechan. liejykla vietoj užplanuotų 120 tonų nesurinko nė vieno kg. Bolševikai ypač visur kiša savo gamybos šilkinės kojinės „Kapon“. Bet jos brangios, ir prastos; vos užsidedi — ir pasileidžia. O gerų — negali gauti.

Skandalingas autobusų susisiektimas Vilniuj ir Klaipėdoj. Bet žmonės į tuos trūkumus jau taip įpratę, kad jų nemato. Matantiems — tuoj atsitveria Sibiro plotai... Didesnio masto valstiečių šios rūšies deportacijos buvo 1949 m. kovo 23 — 28 d. Jų tikslas buvo palaužti pasipriešinimą ž. ū. sukollektivinimui, ypač pasireikšusį 1948 m. rudenį. Šie išvežimai buvo pirmoj eilėj nukreipti prieš valstiečius iš viso, o ypač „buožes“. Dabar Lietuvoj ir kt. Pabaltijoj valstybėse sukollektivinta 85-93 proc. viso žemės ploto. Lietuvoj ir Latvijoje tuo metu valstiečių išvežta daugiau, Estijoje — kiek mažiau.

Kainos

Juodos duonos kg kaštuoja nuo ½ iki 2 rublių, o kartais kaina pasiekdavo 5 r., pieno litras 4-5 rb., o kiaušinių -9 rb., lašinių kg-20 rb., avienos 12 — 15 rb., sviesto kg 40-50 rb., degtinės litras apie 50 rb., suknėlė 300 rb., dviratis 600-750 rb., vyr. kostiumas apie 1.000 rb., 1 kw. šviesos 80 kap., sklypa nuoma 18-20 kap. už kv. m. etc. Ypač brangi avalynė ir drabužiai. Juodojoj rinkoj ir „talkukoj“, Kaune leisto buy. arklų turguj Vilijampolėje, kainos kartais yra mažesnės už oficialias, o kitų produktų žymiai brangesnės.

Nors už „juodą biržą“ smarkiai baudžiama, bet ji vis veikia — ir dažnai jos patarnavimais naudojasi net patys milicininkai ir emvedistai, ypač rusai, kurie visi nori gerai „pagyventi“. Kainos juo toliau į Rytus, juo vis auga, padidėdamos kartais net dvigubai. Gražiai gyvena Sovietuose tik saugumiečiai, karininkų žmonos, pramonės specialistai, kom. partijos vadai ir aukštieji valdininkai. Kaune ar Vilniuj — retai pamatysi moterį su skrybele ar šilkinėmis kojinėmis, nebent merginas. Daugumoje ir Lietuvoj įsigali „rusiška mada“: darbo drabužiais, šiaip — vatinėmis kelnėmis, vat. bluize, kailine kepure. Kai kur — dėl būtiniausių reikmenų stokos — rengiasi grįžti į vyžininkų gedyne...

Darbininko atlyginimas fabrike: 300 iki 400 rb. Amatninkai, šoferiai užsidirba, nors tat ir draudžiama, dar ir „iš pašalo“. artelėse po darbo valandų arba ką nors pergabendami. Kitaip be tokio „uždarbio“ neišsiversi. Bet ir su tokiu uždarbiu įperkamus prastas.

Išvairiais apsidraudimo reikalais

namų, auto, gyvybės, ligoninės, operacijų, gydytojų vizitų ir t. p. kreipkitės tik pas

J. BERZINSKAS,
GENERAL INSURANCE

1212 Dundas Street West. Telefonas LA. 9547

Čia pat malonėkite apsimokėti ir visus draudos mokesčius

Sovietams reikia laiko

Kaip praneša vokiečių spauda, Molotovo lankymosi Varšuvoje metu ten įvykusi slapta bolševikų vadų konferencija, per kurią buvo pavesta marš. Zukovui, netikėtai iš Tol. Rytų pasirodžiusiam Varšuvoje, reorganizuoti visas satelitų armijas, nes amerikiečių žiniomis jos nei ten, nei Rytų Vokietijoje, kaip kad parodė neseniai vykę manevrai, nėra tinkamos šiuo metu įvykdyti bet kokių Vakarų užpuolimą. Ypač sunku Sovietams su teikiu. Užtat Sovietai nori pasiūlyti Vakarams dar didesnių nuolaidų, būtent: 10 metų taikos garantijas, nesidomėjimą Korėja ir naftos konfliktu Persijoje etc., tik jie nori, kad Vakarai už tai paliktų jiems laisvas rankas susitvarkyti su Tito. Sovietai skelbia, kad apie 85% jugoslavų armijos karininkų yra komforminiai šalininkai ir karo atveju pirmąją karo dieną pabėgtų į miškus. O tokiu atveju jiems su Tito susitvarkyti būtų vieni juokai. Toks Vakarų sutikimas reikštų Tito žuvimą. Tačiau Tito tikisi, kad Vakarai gerai ir patys supranta Sovietų užmačias ir jo vieno nepaliks.

— Hong Kongas. — Ir čia, pasirodo, esama lietuvių. Nors pats Hong Kongas šiuo metu gyvena kaip ant ugniakalnio krašto, tačiau žmonės laikosi lyg niekur nieko. Čia jau visa eilė metų eina administratoriaus pareigas didelį saulės kolektorį ir amatų mokyklą (anglų kolonijoj) lietuvis kun. A. Perkumas, kuris taip pat vadovauja naujos amatų mokyklos Hong Kongo mieste darbams. Dabar jam ateis į talką ir iš Kinijos išstremtas lietuvis misininkas P. Urbaitis. Šis per 20 metų savo veiklos Kinijoje sutiko pirmą kartą ten atvykusi

lietuvių Petrą Kazlauską, kuris kaip Australijos laivo kapitonas nuo 1939 m. plaukioja po jūras. — Sofija. — Bulgarijos radijas pranešė, kad birželio 23 d. žemės ūkio ministeris kolektyvizacijos reikalams ir politbiuro narys Titko Černokolev, pats kilęs iš valstiečių, atleistas iš abiejų pareigų. Netrukus jis buvo suimtas ryšy su valstiečių maištavimu prieš kolektyvizaciją.

— Ryga. — Sovietų Latvija praneša, kad valstybės planavimo komisijos pirmininkas, senas bolševikas ir politbiuro narys, Fricis Deglavs iš pareigų atleistas. Priežastis nenurodoma.

— Praha. — Čekoslovakų vyriausybė įteikė JAV protesto notą dėl paliai Miuncheną Holzkirchene veikiančio Free Europe siųstuvo, kurio programa ardanti normalius tarp tautų santykius.

— Bonna. — Autoritetinguose sluogsnuose buvo patvirtinta, kad lenkų egzilinės vyriausybės žmonės lankėsi Bonoje dėl santykių tarp Vokietijos ir Lenkijos. Susipratimo nepasiekta.

Superka žemę

Norfolk County — ir lietuvių pastaruoju laikui iškilo nesuprangenamoje tabako ūkių srityje, tamos reikšmės. Simcoe gyvena J. E. MacKay ir nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo tarpininkas R. E. Man staiga pradėjo supirkinėti betkieno parduodamą žemę, mokėdami gana augštas kainas. Daugumas nupirktų ūkių yra maždaug pusiau kelyje tarp Simcoe ir Port Dover, kita dalis tarp šio pastarojo ir Port Ryse. Kieno pinigais žemė supirkama ir kokiam tikslui, nežinoma. Atrodo, kad ne tabokos bizniui, nes perkama ir tabokai auginti netinkama žemė. Spėjimu yra visokių, bet gal nei vieno tikro.

Nauja lietuviška moterų ir vaikų rūbų SIUVYKLA

Priimami užsakymai įvairiems moterų ir vaikų rūbams pasiūti pagal paskutinius Paryžiaus ir Amerikos madas. Specialus modelių pasirinkimas vestuvinėms suknelėms. Darbas atliekamas greit ir pigiomis kainomis. 552A ROGERS RD. TORONTO, Ont. Tel.: ME. 4127 ir LA. 9539 po 6 val. vak. Sav. E. Zalkauskaitė ir A. Lemežytė

COMMERCIAL & INDUSTRIAL ELECTRIC
Licenzijuotas elektros kontraktoriaus

H. LAPAS

Visų rūšių elektriniai įrenginiai bei pataisymai

322 WILLARD AVE, TORONTO

Telefonas MU. 6337 po 6 val. vak.

STALIUS
KONTRAKTORIUS

medžio, cemento, "arborite, tiles" ir kiti maži bei dideli darbai. Viduje ir lauke.

JON. GREIČIUNAS

Telefonas ME 7651

91 HILLCREST DRIVE, TORONTO

HIGH PARK CHIMNEY SERVICE

Valome, statome naujus ir taisome senus kaminus ir tvarkome gazo ir alvyvos krosnių linijas (transitlining).

K. DARGIS

54 Indian Trail, Toronto. Telef. LL 2252

AR APDRAUDEI VISKĄ KĄ TURI?

Visais apdraudimo reikalais kreipkitės į:

Y. ONYSCHUK
INSURANCE & REAL ESTATE

Susikalbų įvairiomis kalbomis.

Perku ir parduodu, keičiu įvairias nuosavybes 1165 Dundas St. W. Toronto. Norint skambinkit: KE 5944.

Geriausias dovanų pasirinkimas

naujai atidarytoje liet. parduotuvėje

"THE TIMES"

CIGAR AND GIFT STORE

1212 Dundas St. W. Tel. LA. 9547

Krautuvė atidaryta nuo 8 iki 10 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 10 val. vak.

Sav. J. Berzinskas.

Dėmesio oro pašto tarifui

Pašto valdyba praneša, kad oro pašto siuntiniai laisškai neretai pasitaiką nepakankamai apmokėti, dėl ko padidėja darbo paštui ir išlaidų siuntėjams.

Pašto valdyba ba proga prašo įsidėmėti šiuos dalykus:

Nepakankamai apmokėti laisškai grąžinami siuntėjui arba įteikiami adresatui tik dvigubai apmokėjus trūkumą.

Oro pašto laisčių apmokėjimas skaičiuojamas nuo ¼ uncijos.

Oro pašto laisčių taksos yra tokios:

I betkokią vietą Kanadoje arba JAV už pirmą unciją lipinama 7 centai ir po 5 cent. už kiekvieną sekantį unciją.

I D. Britaniją, Airiją, visą Europą — po 15 centų už kiekvieną ¼ uncijos.

I Bermudų, Centro ir Pietų Ameriką — 10 c. už kiekvieną ¼ uncijos.

I Filipinus, Kiniją, visą Afriką, Aziją, Australiją ir Okeaniją po 25 ct. už kiekvieną ¼ unc.

Pabrango

Teismas pakėlė mokesčius už visus savo veiksmus. Kaikurie veiksmai pabranginti 10 centų, o kaikurie net \$3.

Geležinkelių bendrovės prašo leisti pakelti telegrafo mokesčių.

— Otava. — Rugpjūčio 28 d. širdies smūgiu mirė vietos meras Goodwin. Mero pareigas perėmė kontrolierė Dr. Charlotte Whitton, pirmoji moteris tokiose pareigose Kanadoje. Kontrolierių rinkimuose ji yra gavusi daugiausia balsų.

AUKOJO "T. ŽIBURIAMS"

Garbės prenumeratoriai:

Po \$10: J. Gruodis, Detroit, Mich., Mrs. Dumša, Simcoe, Ont.

Po \$6: A. Chesnauskas, Brockton, Mass.

Po \$5: J. Vaičieliūnas, Sudbury, Ont. V. Skilandžiūnas, Sudbury, Ont.

Po \$2.50: kun. P. Totoraitis, Newark, N.J., kun. P. Dambruskas, Worcester, Mass.

Po \$2: K. Rimkevičius, Sudbury, Ont., St. Tunkelis, Chicago, Ill., S. D., Chicago, Ill.

Po \$1: P. Mikštas, Sudbury, Ont., V. Giedrikas, Sudbury, Ont.

P. Šipelis, Sudbury, Ont., P. Laurienė, Sudbury, Ont., N. N., Sudbury, Ont., kun. Tamoliūnas, Via Coeli, N.M., O. Jankauskienė, Chicago, Ill., Mačiulis J., La Sallette, Ont., A. Savickas, Peterbell, Ont., kun. Pakalniškis, Brooklyn, N.Y., A. Skudis, Tillsonburg, Ont., K. Šlenys, Chicago, Ill., Pr. Joga, Cleveland, Ohio, Vl. Zareckas, Norwood, Mass., B. Zukauskas, Philadelphia, Pa., kun. Patlaba, Baltimore, Md.

Visiems aukojusiems tariame nuoširdų ačiū. Administracija.

BR. BUKOWSKA, R.O.
AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto kaimas 94 Laws St. Tel. LYndhurst 0052

MANNING CARTAGE
& MOVERS

184 Manning Ave.

Tel. WA-0791

Perkraustome ir pervežame įvairius daiktus vakarais ir dienos metu. Kalbame vokiškai, rusiškai ir lenkiškai.

AKIŲ SPECIALISTAS
M. STEPANUK
(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

Bathurst Medical Building

312 Bathurst. Telef. EM 3-6373

HNATYSHYN
VAISTINĖ

paruošia vaistus pagal Kanados ir Europos receptus.

Greitas pristatymas.

312 Bathurst St. Tel. WA 4956 Toronto, Ont.

Dar vienas pasimokė

I vakarų Berlyną tik ką grįžo iš rusų kalėjimo paleistas naujazelandietis W. Mummie of Wellington.

Kaip komunistas, jis norėjęs pamatyti rojus šalį. Kai pereinant sieną jį perspėjęs britų karininkas, kad būtų atsargus ir apsigalvotų: "Aš pagalvojau, kad tai dar vienas kapitalistinis triukas", — sako jis.

Kai jį suėmė, jis galvojęs, kad tai klaida ir greit viskas paaikšės. Bet visa tai trukę 4 mėn. ir jis iš komunizmo jau pasveikęs. Rusai suėmė jį dėl to, kad nebuve tvarkoje dokumentai. Patarę 10 d. ir perdavę vokiečiams. Taip ir išsėdėjęs, nežinodamas dėl ko, nei suprasdamas, kas čia dedasi, kol vieną gražią dieną atėję atidare duris ir liepė nėsintis, kur nori.

Jam jau nebebuvo noro likti sovietinėje Vokietijoje ir tuojau smukęs į Vakarų sektorių, keikdamas visą savo komunistinę praeitį.

Jis vargšelis buvo pamiršęs, kad yra geležinė uždanga, už kurios net komunistui galima pakelti tik tada, jei esi kviečiamas partijos kurių nors uždavinių vykdyti, o šiaip smalsuolių ar tokių neprasytų talkininkų ten niekas nelaukia, juos įtaria snipus esant ir be ceremonijų meta į kalėjimą.

Lenino gimtadienio nebešvęs

Prieš pora savaitių Maskvos radijas paskelbė, kad darbininkams, profsąjungoms ir kitoms organizacijoms prašant, sekančių metų sausio 22 d. Lenino gimtadienis nebebus švenčiamas, nes Lenino idealai geriau gali būti įvykdyti darbu, bet ne švente. Tai sutaupysia 300 milijonų darbo valandų.

Beabejo ne darbininkai prašo ilgesnio darbo laiko ir ne tam šventę naikinama. Ji naikinama, kad Lenina jau goži naujo diktoratoriaus šešėlis ir gal netrukus jos pat profsąjungos ar kas nors kitas pasiūlys švęsti Stalino gimtadienį. Žinojama, "teks" siūlymą priimti.

LIETUVIS LAIKRODININKAS
FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima įsigyti žiedų. Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO

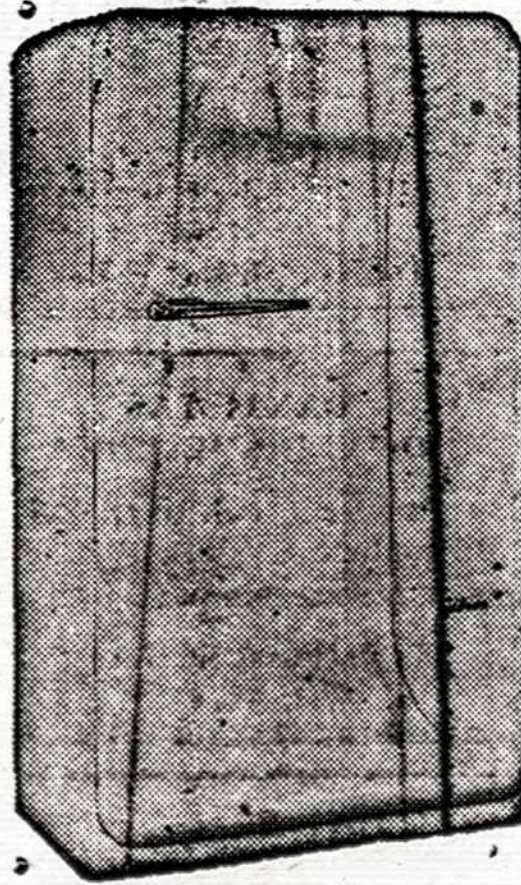
AUTO — FIRE — LIFE
DRAUDIMO AGENTŪRA**Vitoldas W. KRUPAVIČIUS**
General Insurance Services

Bet kokioms informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai

55 YONGE ST., TORONTO. — Telefonas EM. 3-6331

Po darbo valandų, šeštadieniais ar šventadieniais prašau telefonuoti LL. 9204.

GIBSON ŠALDYTUVAI

Liko tik keletas šaldytuvų, kurie parduodami be taksų.

Mes taip pat turime krosnių, skalbimo mašinų, radio ir kitų elektr. reikmenų.

Mes aptarnaujame baldais įvairius kambarius. Parduodame specialius

VAIKŲ VEZIMELIUS

už \$6.50 ir daugiau.

Miegamojo kambario kampelktas už \$99.00.

ŠALDYTUVAI už \$325 ir daugiau.

GROTELL ELECTRIC

214 OSSINGTON AVE.

TORONTO

(prieš Pix kino teatrą)

Ar jūs pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius biznius Hamiltono, St. Catherines ir Toronto rajonuose?

Kalbame visokiomis kalbomis.

Kreiptis A. D. A. G. E. L. I. S. Telef. 9-4684 arba 5-1509 reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker and General Insurance.

707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS
— TORONTO —

Instaliuoju naujus namus, vasarnamius, prijungiu elektrines plynas, elektrinius vandens tankų kaitintuvus ir kitus įvairius elektrinius darbus atlieku pigiau ir greitai.

Vytautas Juškevičius

Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

SPORTO ŽINIOS

Plaukimo varžybos

Toronto parodos proga suruoštų 10 mylių plaukimo varžybų laimėtoju išėjo Jerry Kerschnr, 29 metų plaukikas iš Columbus, O. 10 mylių atstuma jis nuplaukė per 4 val. 26 min. ir 32 sek., laimėdamas \$5000 premiją ir dar \$150 pridedamųjų. Antrą vietą laimėjo vinięgiotis George Bevan, dar prieš tai laimėjęs pirmą vietą 2 mylių distancijoje. Jis 10 mylių nuplaukė per 4 val. 31 min ir 21 sek. Laimėjo \$2250 ir dar \$400 pridedamųjų.

Torontietis Cliff Lumsden, atplaukęs 1 min. ir 3 sek. paskum Bevan, gavo trečią vietą ir \$750, buffalietis St. Wozniak ketvirtą su \$500, o winchesterietis F. N. Narris — penktą su \$300.

Visi plaukikai buvo puikūs ir penktasis nuo pirmojo atsiliko vos 12 min. ir 27 sek.

SPORTAS LIETUVOJE

Panevėžiečiai krepšininkai

nugalėjo Maskvą

Liepos 24 d. Panevėžio "Spartakas" žaidė draugiškas krepšinio rungtynes su Maskvos "Spartaku". Laimėjo 75:56. Tačiau prieš Maskvos rinktinę prakišo panašiu rezultatu.

• Liepos 22 d. LTSR jaunieji šachmatininkai nugalėjo Suomiją-Korėjų komandą, tuomi išeidami į finalines TSRS pirmenybes.

• Atrodo, jog Vilnius turi gana stiprią futbolo komandą, nes kelių dienų laikotarpį ji nugalėjo Alma Atą, Taškentą ir Ashabaną.

• Kaune labai gerai pasirodė jaunutė lengvaatletė 15 m. Žiūrytė, pagerinusi 800 metrų bėgimą 2,5 sekundėmis, tą atstumą nubėgėdama per 2 min. 23 sek. Tai naujas LTSR rekordas.

Gyvėja partizanų veikla

Poznanėje išėinas "Kurjer Wielkopolska" praneša, kad prie Wartos esančiame Landsbergo mieste lenkų milicija kelis kartus susisaužė su lenkų pogr. armijos nariais, kurie norėjo išvogti lenkų "suvienytos darbininkų partijos" narių sąrašus.

Tarp milicijos ir tų "banditų" įvyko rankinių granatų dvikovė. Vis dėlto 2 iš "banditų" pavyko pabėgti. Tai jau 5 iš eilės ten įvykusių tos rūšies "rankinių granatų dvikovių". Prie Poznanės partizanai užpuolė iš Vokietijos rytų zonosėjusį traukinį su "cukraus reparacijomis", nukovė sovietus jo palydovus ir cukrų padalinio tarp lenkų ūkininkų.

Smarkiai veikti ėmė ir rumunų partizanai. Jų yra dvi grupės: viena iš jų gyvauja pasireiškia

Vid. Rumunijoje, antra — Š. kopolska" praneša, kad prie Wartos esančiame Landsbergo mieste lenkų milicija kelis kartus susisaužė su lenkų pogr. armijos nariais, kurie norėjo išvogti lenkų "suvienytos darbininkų partijos" narių sąrašus. Tarp milicijos ir tų "banditų" įvyko rankinių granatų dvikovė. Vis dėlto 2 iš "banditų" pavyko pabėgti. Tai jau 5 iš eilės ten įvykusių tos rūšies "rankinių granatų dvikovių". Prie Poznanės partizanai užpuolė iš Vokietijos rytų zonosėjusį traukinį su "cukraus reparacijomis", nukovė sovietus jo palydovus ir cukrų padalinio tarp lenkų ūkininkų.

Cekų "Lidova Demokrata" praneša, kad Čekoslovakijoje už palaikymą partizanų ir "sąjaužų" sušaudyti 2 kat. kunigai ir 5 "buožės". Buv. Vlasovo armijos majoras Gregor Vačenko Frankfurte painformavo spaudą, kad tarp Uralo ir Vislos šiuo metu veikia 1,2 mil. antisovietinių partizanų.

Lietuviška Moterų Plaukų Kirpykla

JANET'S BEAUTY SALON

346 Broadview Ave. (kampas Gerrard), Toronto. Skambinkite GE. 6620. Atidaryta kasdien 9-9 val. Savininkė J. Viliūnienė.

Atidaryta nauja lietuviška krautuvė!

Crown Cigar Store & Record Bar

Turime rūkalų, įvairių plokštelių, minkštų gėrimų, o taip pat pieno produktų ir duonos.

882 Queen St. W. (prie Crawford)

Telefonas ME. 9064

Sav. Jurgis Preikšaitis

Kviečiame visus atsilankyti!

Dėmesio, Lietuviai!!

Mes parduodame NAUJUS PONTIAC, BUICK — lengvus automobilius ir GMC surfvežimius. Taip pat geros kokybės vartotus automobilius pigiomis kainomis.

ART CLOSE, Ass't Sales Manager
City Buick Pontiac Ltd.

2494 Danforth Ave. Telef.: Ofic. GR. 2191. Namų JU. 7020

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. —

Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

TEL.

EM 3-2131

Budime

24

valandos

THE TWO LITTLE
JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenių ir seninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius, Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO

Tel. E M4-0047

TORONTO, Ont.

Tautos šventės minėjimas
Toronto Apylinkės LOK "Tautos šventės minėjimą ruošia rugsėjo 9 dieną.

11 val. iškilmingos pamaldos Lietuvių parapijos bažnyčioje.
3 val. p.p. ukrainiečių salėje 402 Bathurst Str. iškilmingas aktas. Kalbės gen. konsulas p. min. V. Gylys. Meninėje dalyje p. Ripskio paruoštas vaikų montažas ir kt.

Teatro mėgėjų žiniai
Rugsėjo 14 d., penktadienį, 8 val. vakaro, parapijos salėje šaukiamas Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupės susirinkimas.
Grupės nariai ir visi teatro mylėtojai kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti, nes bus svarstoma ateities veikla ir kiti aktualūs reikalai.

Toronto LMM Grupės V-ba.

Sudaryti dokumentai
Praėjusią savaitę baigti tvarkyti naujai Toronto bažnyčiai statyti užpirkto sklypo ir jame esančio namo dokumentai. Naujoji vieta vadinasi taip pat šv. Jono Krikštytojo vardu. Bažnyčios statymo fondo valdyba šiuo laiku daro žygius dėl naujos bažnyčios projekto.

Lietuvaitės seselės
Ilgesnį laiką užsitęsęs lietuvių šv. Kotrynos kongregacijos seserų pastovesnis išsikūrimas Kanadoje, atrodo, pamažu eina prie pabaigos. Su Toronto kūrįjos pritarimu, jos yra numatomos įkurdinti Toronto lietuvių parapijos naujai nupirktose patalpose Bloor gatvėje. Seselės numato atidaryti besveikstančių ligonių poilsio namus. Iki šiol dalis seserų gyvena Toronte ir dalis Hamiltone. Laikiniai iškūrusios parapijos patalpose ir sudariusios vienuolynui reikalingą bendruomenę, visos seserys gyventi persikels į Torontą.

Poliomielitis
Toronte vis dar plečiasi. Jau aną savaitę per 3 dienas buvo 20 susirgimų ir 1 mirtis. Rugsėjo 28 d. buvo 3 susirgimai, rugsėjo 29 d. 14, rugsėjo 30 d. — 4 ir 1 mirtis. Tuo būdu iki rugsėjo 30 d. susirgimų skaičius šiais metais pakilo iki 197 ir pralenkė 1949 m. susirgimų skaičių — 127 su 3 mirimais, tačiau dar nepasiekė 1937 m. skaičiaus, kuriais iki tos dienos buvo 263 susirgimai ir 11 mirčių.

Mes pranešame baisiosios šios ligos davinį Toronte ne dėl to, kad čia ji jau būtų pasiekusi bauginančių formų, bet kad tėvai orientuotųsi padėtyje ir nepamirštų pavojaus šiuo pačiu pavojingiausiu vasaros pabaigos ir rudens pradžios metu. Atsargumas tikrai reikalingas. Tai mums primena ir pirmoji auka iš lietuvių, kuri paminėta atskiroje žiniute — mires p. Pocių sūnelis. Poliomyelitis pasireiškia dabar visoje Kanadoje ir daugelyje pasaulio kraštų. Tokiam Kanados Halifaxe, kuriame susirgimų skaičius pakilo iki 150 su 5 mirtimis, net mokyklų darbas nepradedamas. Saara krašte pasireiškė epidemija, dėl kurios Vokietijos Paltzas uždarė sieną vaikams.

"Tėviškos Ziburij" knygyne gauta daug naujų knygų. Knygynas atdaras sekmadieniais tarp 10-130 val.

Marijos Gimimo šventė
Ateinantį antradienį, rugsėjo 8 d., Dievo Motinos gimimo šventėje, Toronto lietuvių bažnyčioje pamaldos įvyks 8 ir 10 val. ryto. Tą pačią dieną vakare 7.30 val. ryšium su Tautos švente, įvyks šventoji valanda: prie išstatyto Švenčiausiojo bus atlaikyti mišparai ir atskaitytas Tautos pasiaukojimas šv. Jėzaus Širdžiai.

Kanados Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas
Praeitą šeštadienį ir sekmadienį Toronte vyko Kanados L. Ateitininkų Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas.

Suvažiavimas buvo pradėtas pamaldomis šeštadienį, posėdžiai vyko šv. Elenos salėje, išskyrus sekmadienio popietinį posėdį, kuris vyko lietuvių parapijos salėje. Iškilmingas viešas posėdis taip pat vyko šv. Elenos salėje. Suvažiavimas praėjo labai gražiai ir įspūdingai, dalyvaujant visų skyrių atstovams ir daugybei svečių. Vien iš Čikagos atvykę apie 40 žmonių — ekskursija autobusu ir atskiromis mašinomis. Be to, buvo svečių iš Clevelando, Detroito, Philadelphia, Niujorko, Thomson, Con. ir dar kelių vietų. Iš kanadiečių ypač didelis būrys atvyko iš Hamiltono, Montrealio, St. Catharines ir kt.

Išspūdingai praėjo iškilmingas posėdis, kurį atvyko suvažiavimo pasveikinti visos eilės Kanados katalikiškųjų organizacijų atstovų: Knights of Columbus pirmininkas su vienu nariu, Pax Romana pirmininko atstovas, Newman klubo Kanadoje vicepirmininkė, tėvas Monaghan, SJ, anksčiau buvęs Winnipegio šv. Pavilo kolegijos rektorius, didelis lietuvių bičiulis, dabar gyvenantis Toronte. Be jų, žodžių suvažiavimą dar sveikino gen. Konsulas p. min. V. Gylys ir Kanados rajono skautų vadas p. Sarūnas.

Po iškilmingo posėdžio lietuvių parapijos salėje įvyko bičiuliška suvažiavimo dalyvių arbatėlė, o toje pačioje šv. Elenos salėje viešas pasilinksminimas, susitikimas su visu Toronto lietuviškuoju jaunimu. Pabuvoje keletą valandėlių savitarpį, i š pasilinksminimą atvyko ir visi suvažiavimo dalyviai.

Pirmadienio rytą suvažiavimo dalyviai su būriu tautiečių laivu išvyko į Niagara krioklius, kur buvo sutarta susitikti su Rochestery tuo pat metu vykusio JAV ateitininkų suvažiavimo dalyviais.

Plačiau apie suvažiavimą parašysime kitame Nr.

"Blue Cross", žinomoji draudimo bendrovė, apmokanti ligoninės išlaidas, nuo spalio 1 d. pakelia draudos mokestį: šeimoms nuo \$2.60 iki \$3.65, o pavieniams nuo \$1.30 iki \$1.45. Esą, dėl to, kad prabangiosios išlaidos ligoninėms.

DĖMESIO!

Jau išleistas dail. Valiaus VYTAUTO DIDŽIOJO PAVEIKSLAS.
Galima gauti: "Atlantic" ir "Baltic" restoranuose ir p. Beržinsko kioske.

Hamiltono L.D.M. Teatras

"AUKURAS"

Rugsėjo mėn. 8 dieną

(Tautos šventės minėjimo išvakarėse)
stato K. Inčiūros 4-rių veiksmų drama

Dr. VINCAS KUDIRKA

Pastatymas įvyks St. Michael Hall,
213 James St. N.
(Buvusio Central Hall)
Hamilton, Ont.

Pradžią 19.30 val.

"Aukuras"

Lietuvio polio auka

Rugsėjo 27 d. skaudi nelaimė ištiko torontiečių lietuvių pp. Pocių šeimą: vaikų polio liga mirė jų 9 metų sūnelis Danis, šv. Mykolo katalikų mokyklos IV skyriaus mokinių.

Ligos simptomai pradžioje pasireiškė paprastu gerklės skaudėjimu. Gydytojui patikrinus, buvo konstatuotas paprastas glandų uždegimas, kuriam pradžioje, gydytojas patarė tonsilų operaciją. Grįžus į namus Danis pradėjo jausti bendrą viso organizmo negalavimą ir per porą dienų labai nusilpo. Berniukas buvo pergabentas į ligoninę, kur daktarai greit atpažino poliomyelitį. Niekas prieš ligoninę nebuvo prileistas, nes liga užkrečiama. Pasirgęs ligoninėje porą dienų, mažasis Danis mirė, išankstas paralyžius. Palaidotas tiesiog iš ligoninės tą pačią mirimo dieną, laidotuvių apeigose teleidžiant dalyvauti tik jo tėveliams.

Mažoji Danio tėvelis, Liūdas Pocius, Toronto lietuviams gerai pažįstamas kaip gabus pianistas, kartu su p. Motiejūnu per ilgą metų eilę vadovavęs Toronto lietuvių "Aušros" chorui.

Torontiečiai lietuviai labai atjautė šią skaudžią ponų Pocių šeimą nelaimę ir reikiama visai jų šeimai nuširdžiai užuojautą.

Padėka

Š.m. rugsėjo mėn. 28 d. PLI AS nariai su šeimomis turėjo pirmą arbatėlę lietuvių parapijos salėje. ALIAS centro valdybos pirm. inž. A. Mačiūnas iš Niujorko patiekė išsamių žinių apie lietuvių inžinierių ir architektų įsijungimą į technikos darbą JAV ir iš viso apie tenyktį gyvenimą. Gražus pranešimas susilaukė draugiškos padėkos. Dalyviai, kaip atrodo, buvo patenkinti šia klučia, bet draugiška sueiga. Skyrta valdyba laiko malonia pareiga padėkoti gerb. klebonui kun. P. Azubaliui už leidimą pasinaudoti patalpomis, poniams ir panelėms V. Slizienėi, G. Balsienėi, V. Balsienėi, V. Abromaitytei ir I. Katčei už triušą paruošiant stalą, akordeonistui p. A. Ribskui, sutikusiam atlikti keletą muzikos dalykėlių, ir valdybos nariui p. V. K. Balsiui už šios arbatėlės organizavimą. PLIAS Kanados sk. V-ba.

LIETUVIS GYDYTOJAS
Gyd. Dr. Aleksas VALATKA
pradeda medicinos praktiką — 506 Annette Str. (prie Runnime-
de Str.) — nuo rugsėjo 29 d.
Ligonius priima pagal susitarimą
tel. MU. 9959.

KLB Apylinkių LOKų dėmesiai

Esame gavę kelias dešimtis knygelių "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė". Joje yra išspausdinta: paaiškinantis įvado žodis, Lietuvių Charta ir Laikinieji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santvarkos nuostatai. Knygute išleista Lietuvių Išlaikymo Tarnybos, skiriamą PLB įvairiausiems organizacijoms.

KLB Apylinkių Valdybų bei kitų organų adresų visų mes neturime, tad išsiuntinėti visiems tuo tarpu negalime. Norintieji ją gauti, prašome prisiųsti adresus, (būtų gerai — pridėdant porą centų pašto ženklų).

"T. Ziburij" Administracija.

Mielus

JANINĄ SEDYTĘ ir VACLOVĄ MITKEVICIŲ.

sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikina ir Dievo palaimos linki

M. L. A. ir Pr. Razgaiciai.

Povilas Vaitonis
Kanados šachmatų meistris

(Atkelta iš 1 psl.)

Praeitų metų turnyro nugalėtojas Fox liko toli užpakaly. (Smulkiau apie meistrį P. Vaitonį sekančiame numeryje).

Su šitokiu laimėjimu išvargusi, tačiau besišypsanti meistris P. Vaitonį pirmadienio (IX. 3) vakare 11.30 val. Malton aerodrome sutiko jo žmona, būrelis torontiečių ir hamiltoniečių sporto entuziastų. Nenuostabus nuovargis: kaip teko sužinoti, turnyre teko lošti partijų, trukusių po 10 val., kas, žinoma, labiau išvargina, negu tiek valandų fabriko darbo, o be to, 12 ištisų valandų lėktuve.

Sis laimėjimas, kuris nuskambėjo per visą pasaulį, yra didis meistro nuopelnas lietuvių tautai. Su šiuo laimėjimu linkėjime P. Vaitoniui stiprybės ir ryžto kiek galint ilgiau šį titulą bei taurę neprarasti, o pasaulio pirmenybėse greta Kanados iškelti ir Lietuvos trispalvę, kad pasaulis žinotų, jog lietuvių tauta dar gyva ir kovoja.

K. Lukošius.

Išnuomojamas didelis kambarys su baldais, vienam ar dviems asmenims, High Park rajone. Telefonas LO. 6052.

Išnuomojamas kambarys III-me aukšte su teise naudotis virtuve 1-2 asmenims. Skambinti po 6 val. vak. tel. LO. 8364.

Išnuomojamas butas 4 kambarių ir virtuvės su atskiru įėjimu. Yra dalis baldų ir šaldytuvus. Skambinti po 6 val. vak. tel. LA. 9798.

Išnuomojami 2 kambariai su teise naudotis virtuve. 108 Geoffrey Str., High Park rajone.

WELLAND, Ont.

Tautos šventės minėjimas

Š.m. rugsėjo 16 d. KLB Wellando apyl. LOK ruošia Tautos šventės minėjimą. Šventė pradės pamaldomis 10 val. St. Mary bažnyčioje. Tuoju po pamaldų paskaita ir trumpa meninė dalis, kurią atliks vietinės pajėgos.

Welando ALOK.

SKUBIAI REIKALINGA prityrusi virėja. Darbo sąlygos ir atlyginimas geras. Kreiptis į Park Restaurant, 1002 Dundas Str. W. Tel. ME. 0023.

Išnuomojamas erdvus kambarys II aukšte. Galima su maistu. 12 Isabella Str. Tel. RA. 8603. (Netoli Bloor ir Yonge).

Išnuomojamas kambarys. Galima su pilnu išlaikymu. 163 Emerson Ave. Tel. ME. 4570.

Lietuvis pigiai perveža baldus,

bagažą, prekes ir kit.

VEŽAMA IR Į PROVINCIJĄ.

Kreiptis:

235 Pacific Ave., Toronto, Ont.
Telefonas MU. 1214

DIDŽIAUSIAS NUOSAVYBIŲ PASIRINKIMAS KANADOJE!

Jei nori pirkti namus (senus ar naujus), restoranus, krautuves, apartamentus ir kitokios rūšies įmones

kreipkis į

ERNEST RIDOUT
Real Estate Ltd.

1172 BAY STREET, TORONTO.

TEL. PR. 5761

Mandagus patarnavimas VOKIEČIŲ ir anglų kalbomis.

Prašykite H. TAMMSALU

Mūsų įstaiga HAMILTONE:

prašykite V. VARANGU

913 MAIN STREET EAST.

TEL. 9-4121

MONTREAL, Que.

Tautos šventė.
Rugsėjo 8 d. Tautos šventės minėjimas Montrealy nukeliamas į sekmadienį, rugsėjo 9 d., ir vyksta šia tvarka:

11 val. rytą Aušros Vartų parapijos bažnyčioje iškilmingos pamaldos su dienai pritaikytu pamokslu.

3 val. p.p. Gesu Hall, 1200 Bleury Str. įvyks trumpas tautos šventės paminėjimas, po kurio ten pat seks Montrealio Liet. Dramos Teatro premjera "Bubulis ir Dundulis".

NB. Mes kreipiame montrealiečių dėmesį, kad aname "T2"

paskelbta premjeros "Bubulis ir Dundulis" diena ir laikas pakeistas. Žiūrėk čia pat spausdintą skelbimą.

Šv. Kazimiero parapijos atšaidai

Rugsėjo 9 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje prasižada prie 40 valandų išstatyto šv. Sakramento atšaidai.

Kitą sekmadienį rugsėjo 16 d. po pamaldų bus tradicinis aplankymas kapų.

Tikintieji kviečiami ir atliaduose ir kapų lankyme gausiai dalyvauti.

Dėmesio Montrealiečiai

Š. m. rugsėjo mėn. 9 dieną, 3 val. 30 min.,

GESU HALL, 1200 Bleury St.

Montrealio Lietuvių Dramos Teatro

PREMJERA

"BUBULIS IR DUNDULIS"

Linksmas 3 v. nutikimas

Autorius: Antanas RUKAS
Režisierius: Algimantas DIKINIS
Dailininkas: Kazys VESELKA
Bilietai: \$1.00 ir \$1.50.

Montrealio mokyklų ekskursija į St. Jaen

Montrealyje veikia dvi šeštadieninės mokyklos: Ville Emard vad. mokyt. Br. Lukoševičienės ir Ville Lasalle — mokyt. A. Ališausko.

Vasaros atostogų metu mokiniai turėjo ekskursiją į St. Jaen, maždaug 50 mylių už Montrealio. Be mokinių ir mokytojų ekskursijoje dalyvavo kun. Bertasiū, gyvenęs St. Jaen, kuris ir vadovavo šiai ekskursijai, pp. Lukoševičius, pp. Lukoševičius ir p. Kačergius.

Smalsios jaunos akys, palikusios miesto triukšmą, iš autobuso stebėjo Kanados laukus, marguojančius galvijais. Staiga vienas iš mažųjų suuko: "Žiūrėkite, koks bausis žvėris!" Autobusas sustojo. O "baisusis žvėris" buvo... purve išsiviliojusi kaulė. St. Jaen vasarvietėje mus pasitiko Kat. Akc. Direktorius kun. Sabel. Jis užleido mums visai dienai kunigų seminarijos aikštę ir maudyklės gražios upės krantę. Tuoju atsidaro keli sviediniai. Aikštė prisipildė pilna žaidimų, juoko ir džiaugsmo. Vėliau persimetėme į vandenį. P. Kačergis, buvęs žymus Lietuvos kariuomenės sportininkas parodė įvairius plaukimo būdus. Mažieji nėrėsi pamėgdžioti. Buvo prastos plaukimo rungtynės, kuriose labai gražiai pasirodė Ina Sipelytė, "varlės" stiliuje ir šėšiametis V. Rupšys suoliais į vandenį.

Bematant prisiartino ir pietų laikas. Apetitas puikiausias. Kas pirmas pasieks stalus, kur laukia pietūs? Čia pirmoji, stinos šuoliu, laimėjo V. Kanapeckaitė. Čia krepšeliai, stalai prisipildė kanadiškais turtais. Prie stalo privažiavo automobilis. Kas čia galėtų mus aplankyti? Pamatė Dr. Seniką, kuris kaip gydytojas dirba vienoje St. Jaen ligoninėje. Automobilis pilnas gajinančių gėrimų, ledų ir kitokių skanumynių. Tai kun. Bertasiū, Dr. Seniko ir Bertfordo lietuvių lauktuvės mūsų mažiesiems. Po pietų poilsis, kurį labai sumaniai pravedė kun. Bertasiū — pasakos, dainos ir įvairūs pasirodymai.

Iš čia visi vyko į kunigų seminariją. Mus pasitiko buvęs seminarijos rektorius J.E. vyskupas Frenette. J.E. vyskupas prašė pagiedoti ką nors lietuviškai. Iš jaunų krūtininių išplaukė liūdna giesmės melodija "Marija, Marija". J.E. vyskupas atsiveikindamas pasakė, kad jis pasiūlymą prieš Marijos, kad Ji išklaišytų mūsų mažųjų maldų, ir kad mes visi grįžtume į brangią tėvynę Lietuvą.

Seminarijos valgykloje pavakariams buvome pavaišinti pienu ir pyragaičiais. Seserims prašant, mokiniai padainavo keletą liaudies dainelių. Pilni energijos, raudonais nuo saulės skruostais, kupini džiaugsmo ir išpūdžių vaikūčiai grįžo į Montrealį.

Dalyvis.

Dėmesio!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą

pigiai atlieka STANLEY VASARAJŠ (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

AR JUS PAGEIDAUJATE
PIRKTI NAMUS?

PAR DUODAMA:

1. \$17.000. 11-kos kambarių atskiras namas su dideliu sklypu. Vandeniu apšildomas. Įmokėti apie \$7.000.

2. \$11.000. 7-nių kambarių namas su garažu. Oru apšildomas. Įmokėti \$4.000.

3. \$16.000. 9-nių kambarių namas High Parko rajone. Dvigubas garažas. Dvi virtuvės ir dvi vonios. Įmokėti apie \$7.000.

Kreiptis: A. GARBENIS — vakarais — HY. 1543

arba V. ANDREJAUSKAS-Andrews

H.M. DAVY & Co

REAL ESTATE BROKERS

105 RONGESVALLES AVE.
TELEF. LA. 2763 arba LA. 6101

KINO "CENTRE"

Kasdien nuo 6 val. vak.

772 Dundas St. W.
Toronto

Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, rugsėjo 6-8 d.

1. SHANGHAI EXPRESS, — Marlene Dietrich, Clive Brook
2. STORY OF SEABISCUIT — spalvota, su Shirley Temple

Pirmadienį — trečiadienį, rugsėjo 10-12 d.

1. LADY FROM SHANGHAI — Rita Hayworth, Orson Welles
2. UNDER CAPRICORN — spalvota, su Ingrid BergmanLINKSMI IR IDOMUS PRIEDAI KIEKVIENO PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Atliekami įvairūs vertėjo patarnavimai

pas advokatus, teismuose, konsulatuose, imigracijos, biznio ir kitose įstaigose. Parašomi anglų kalba raštai, padaromi įvairių dokumentų ir jų norą notaro patvirtinti vertimai.

Duodamos anglų kalbos pamokos ir konversacijos.

Tarpininkaujama apsidraudimui gyvybės nelaimingų atsitikimų ir kit. atvejais

ADOLFAS BAJORINAS

Kreiptis į "Tėviškos Ziburij" redakcijos patalpas
941 Dundas St. W., šokiadieniais nuo 7 val. vak. iki 8 val.
vak., išskyrus antradienius. Tel. EM. 3-4263.

Kitu metu: 43 Thome Cres., Toronto, Ont. Telef.: ME. 8951.